

Ossi Oikarinen

EKOKOSKIKIERROKSEN KALASTAJATYYTYVÄISYYSTUTKIMUS

Opinnäytetyö

Kajaanin ammattikorkeakoulu

Matkailu-, ravitsemis- ja talousala

Matkailun koulutusohjelma

Kevät 2007

**Kajaanin
ammattikorkeakoulu**

OPINNÄYTETYÖ TIIVISTELMÄ

Ala Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	Koulutusohjelma Matkailun koulutusohjelma
Tekijä(t) Ossi Oikarinen	
Työn nimi EKOKOSKIKIERROKSEN KALASTAJATYYTYVÄISYYSTUTKIMUS	
Vaihtoehtoiset ammattiopinnot	Ohjaaja(t) Mika Pietarinen ja Pekka Oikarinen
Aika Kevät 2007	Sivumäärä 45 + liitteet
<p>Tiivistelmä</p> <p>Ekokoskikierros on kehitetty Hyrynsalmen Luvanjoen Kynäkoskilla toteutetun Ekokoskikokeilun kokemusten pohjalta. Kaikissa neljässä kainuulaisessa koskikohteessa sovelletaan luonnonkalastoa suosivaa kalastuskulttuuria. Ekokalastuksessa oleellisinta on, että taimenet ja harjukset laske- taan pääosin takaisin kasvamaan ja lisääntymään.</p> <p>Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää Hyrynsalmen, Kuhmon ja Puolangan Ekokoskikohteiden alueella vuoden 2004 – 2005 aikana kalastaneiden kokemuksia, tyytyväisyyttä, järjestelyitä ja alu- een matkailun kehittämistä kalastajien kannalta sopivaksi.</p> <p>Tutkimusmenetelmä oli kvantitatiivinen ja tutkimus toteutettiin lähettämällä kyselylomake touko – kesäkuun vaihteessa 2005. Kyselyjä lähetettiin 115 kappaletta, joista 27 kappaletta saatiin vastat- tuna takaisin.</p> <p>Tutkimusaineisto käsiteltiin SPSS – tilasto-ohjelman avulla ja graafiset kuviot esitettiin Excel - tau- lukkolaskentaohjelman avulla. Tuloksista ilmeni, että vaikka vastaus prosentti on hyvin pieni, olivat Ekokoski kohteissa kalastaneet kalastajat tyytyväisiä kokonaisuuteen.</p>	
Luottamuksellisuus Julkinen	
Hakusanat Ekokalastus, catch and release, Hyrynsalmi	

**Kajaanin
ammattikorkeakoulu**

ABSTRACT OF THESIS

Faculty Tourism	Degree programme Tourism
Author(s) Ossi Oikarinen	
Title Customer Satisfaction with Eco Fishing Tour Case: Kynäkoski Rapids in Luva Waters	
Alternative professional studies	Instructor(s) Mika Pietarinen and Pekka Oikarinen
Date May 2007	Total number of pages 45 + appendices
<p>Abstract</p> <p>The purpose of this study was to survey the fishermen's experiences and measure their satisfaction with ecofishing tour in the Luva waters in Hyrynsalmi, Kuhmo and Puolanka. The secondary objective of the study was to improve fishing tourism in the destination.</p> <p>Ecofishing tour (called Ekokoski) is based on the previous ecofishing experiment in Kynäkosket-rapids in Hyrynsalmi. The Luva-waters in Kainuu adapt the fishing culture that favours the natural variety of fish species. The most essential feature of so called ecofishing is that graylings and trouts are caught and then released in order to make them reproduce.</p> <p>The method used in the survey was quantitative. The study was performed in June-July 2005 by sending a questionnaire to 115 anglers. 27 replies were received. The data was processed with SPSS programme.</p> <p>In spite of the low reply percentage, the results of the survey were favourable to Ekokoski fishing tour. The expectations and experiences of the fishermen seemed to be meeting. Nearly all were willing to return to Kynäkoski rapids.</p>	
Language of Thesis	Finnish
Keywords	ecofishing, catch and release, Hyrynsalmi
Deposited at	Kajaani Polytechnic Library

1 JOHDANTO.....	2
1.1 OPINNÄYTETYÖN TAUSTA	3
1.2 KALASTUSMATKAILIJAT JA MATKAILUKALASTAJAT	4
2 SUOMI KALASTUSMATKAILUMAANA	5
2.1 KALASTUSMATKAILUN HISTORIAA SUOMESSA	5
2.2 KALASTUSMAHDOLLISUUKSIEN TARJONTA	6
3 VUODEN KALASTUSMATKAILUTUOTE 2005	8
3.1 KILPAILUOHJEET	8
3.2 EKOKOSKI JA EKOKOSKIKIERROS KALASTUSMATKAILUTUOTE 2005	
4 LAAJENNETTU TUOTE.....	16
4.1 YDINPALVELU	17
4.2 LISÄPALVELUT	18
4.3 TUKIPALVELUT.....	18
4.4 IMAGO	19
4.5 SIJAINTI	20
4.6 PALVELUYMPÄRISTÖ	20
4.7 SAAVUTETTAVUUS	20
4.8 VUOROVAIKUTUS.....	21
5 ASIAKASTYYTYVÄISYYDEN MUODOSTUMINEN.....	22
6 EKOKOSKIERROKSEN KALASTAJAKYSELY.....	26
6.1 TUTKIMUSMENETELMÄT.....	26
6.2 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	27
7 TUTKIMUKSEN TULOKSET	29
8. YHTEENVETO	42
LÄHTEET	44
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Ekokosket ovat kainuulaisia kalastuskohteita, jotka sijaitsevat neljässä eri kunnassa Kainuun alueella. Olin mukana opaskoulutuksessa ekokoskikierrökselle, jossa ajatus mielipidekyselystä tuli mieleeni. Kalastusopaskoulutuksen tavoitteena on Länsi-Eurooppaan markkinoitavan Ekokoskikierröksen käytännön toteuttajien koulutus, harjoittelu käytännössä sekä toimintavalmiin opasryhmän kokoaminen ekokoskelle alkavaa toimintaa varten. Koulutukseen kuuluu kalastusmatkailun ja matkailukalastuksen teoriaa, toimiviin yrityksiin tutustumisia sekä käytännön perhokalastusopastuksen harjoituksia.

Ekokoskikierrös on kehitetty Hyrynsalmen Luvanjoen Kynäkoskilla toteutetun Ekokoskikokeilun kokemusten pohjalta. Kaikissa neljässä kainuulaisessa koski-kohteessa sovelletaan luonnonkalastoa suosivaa kalastuskulttuuria. Ekokalastuksessa oleellisinta on, että taimenet ja harjukset lasketaan pääosin takaisin kasvamaan ja lisääntymään. Taimenen alamitta on 60 cm ja harjuksen alamitta 45 cm. Ekokosket ovat perhokalastuskohteita ja koukkujen on oltava väkäsettömiä tai väkänen on painettava umpeen. Ekokoskien kalaston luonnonmukaiseen hoitoon kuuluu myös kalastajamäärien säätely. Kalastajamäärien säätely tuo koskille myös rauhallisen tunnelman ja perhokalastukseen laatua. Ekokoskille myydään vain joko neljä henkilökalastuslupaa tai ne ovat kokonaan yhden kalastusmatkailuryhmän käytössä.

Kosket virtaavat metsän keskellä, jossa kalastajat saavat omassa rauhassaan nauttia luonnosta. Kahden kosken rannalla on maalaistalo, muiden koskien rannoilla on vain kalastajien käytössä olevat mökit, laavut tai nuotiopaikat.(Finland fishing 2005.)

1.1 Opinnäytetyön tausta

Ekokoskikokeilun tavoitteena on yhdistää kalastusmatkailukohde ja samalla muodostaa vesistöön taimenien ja harjuksien luonnonlisääntymisen suoja-alue. Ekokoskikiirroksella kalastetaan sovelletun Catch and release eli pyydä ja päästä perhokalastuksen säännöillä. Perhokalastuksessa edellytetään väkäsetöntä koukkua ja valtaosa kaloista on vapautettava. Kainuulaisen kalastusperinteen nimissä on kuitenkin haluttu säilyttää kotiin vietävän keuhukan mahdollisuus. Halutessaan perhokalastajalla on siis mahdollisuus ottaa saaliiksi joko yksi erikoisalamitan täyttävä taimen (60 cm) tai yksi harjus (45 cm).

Tyhjästä luonnonkalaston kehittämistä ei Ekokoskikiirroksella tarvitse aloittaa. Ekokoskikiirroksen kosket sijaitsevat pääreittien puoliväleissä ja ovat näin keskeisillä taimenten vaellusreiteillä. Merkinä koskien taimenpotentiaalista ovat projektin sähkökoekalastuksessa saadut taimenen luonnonpoikaset. Taimenen tavoittaa varmimmin kuohujen keskeltä ja koskien yläosat ovat kookkaimpien täpläkylkien mieleen. (Kainuufinland 2005.)

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää Hyrynsalmen, Kuhmon ja Puolangan Ekokoskikohteiden alueella vuoden 2004 - 2005 aikana kalastaneiden kokemuksia, tyytyväisyyttä, järjestelyitä ja alueen matkailun kehittämistä kalastajien kannalta sopivaksi. Selvitys on osa EU:n rahoittamaa kansainvälistä FONDELH-hanketta, jossa pyritään edistämään kestävä kehityksen periaatteiden mukaista metsä- ja järviluonnon käyttöä. (Kainuufinland 2005.)

1.2 Kalastusmatkailijat ja matkailukalastajat

Kalastusmatkailukäsitteeseen liittyy selkeästi kalastus ja siihen liittyvät elämykset ja kokemukset eli matkustamista ja liikkumista ohjaava toiminnallinen motiivi. Kun yhdistetään sanat kalastus ja matkailu, niistä muodostuvat termit ”kalastusmatkailu” tai ”matkailukalastus”. Edelliseen liitetään useimmissa tulkinnoissa kalastuksen vahvempi osuus. Matkailukalastus tulkitaan matkailuksi, jossa kalastus ei ole määräävä tekijä tai ennalta suunniteltua. Voidaan sanoa, että ”kalastusmatkailu on matkustamista ja viipymistä vakinaisen asuinpaikkakunnan ulkopuolella kalastuksen harrastamisen ja siitä saatavan virkistykseen vuoksi”.(Jaakkola, Koironen & Lankinen, 1990, 4 – 5.)

Vaikka raja näiden kahden termin välillä on häilyvä, kalastusmatkailijan ja matkailukalastajan välillä voidaan löytää selkeitä eroja. Kalastusmatkailijalle matkan motiivi on kalastus ja kalastus tärkein harrastus, kun matkailukalastajalle motiivi on muu matkustamiseen liittyvä asia ja kalastus harrastuksena toissijainen. Saaliin laatu ja oikeat kalastusvälineet ovat tärkeitä kalastusmatkailijalle, eikä opastetuilla kalastusmatkoilla käydä.

Matkailukalastajat käyttävät vuokravälineitä ja omien taitojen ollessa vähäiset lähdetään opastetulle kalastusmatkalle. (Kirjavainen 1997, 12 – 13.)

Majoitus on kalastusmatkailijalle toissijainen asia suhteessa varsinaiseen kalastustapahtumaan. Majoituskohde voi olla erähenkinen, esimerkiksi laavu, ja sen täytyy olla kalapaikan välittömässä läheisyydessä. Matkailukalastajilla majoituskohde on matkan luonteeseen sopiva, kuten lomamökki, maatilamajoitus tai jopa hotelli. He matkustavatkin usein ryhmän mukana tai oman perheen kanssa, kun taas kalastusmatkailijat matkustavat yksin, kaveriporukassa tai oman perheen kanssa. Kalastusmatkailun asiakasryhmiä ovat muun muassa perhokalastajat, heittokalastajat ja vetouistelijat. Matkailukalastajien keskuudessa asiakasryhmät koostuvat esimerkiksi lapsiperheistä, eläkeläisistä, yritysryhmistä ja liikuntarajoitteisista henkilöistä. (Kirjavainen 1997, 12 – 13.)

2 SUOMI KALASTUSMATKAILUMAANA

2.1 Kalastusmatkailun historiaa Suomessa

Kalastus on ollut suomalaisten elinkeino siitä lähtien, kun Suomea ruvettiin asuttamaan. Sittemmin se on muuttunut ajanvietteeksi ja virkistyskeinoksi. Ihmisten huomattaessa kalastuskohteiden kiinnostavuuden alkoi virkistykseen liittyvä matkailu kehittyä. (Seppänen 1993.) Suomessa on pitkät perinteet vapaa-ajan viettoon liittyvään vapaa-ajan kalastukseen. 1800-luvulla ruotsalaisten ja englantilaisten vaikutukset alkoivat näkyä esi-isiemme jo vuosisatoja kestäneessä koukkupyynnissä, ja hiljalleen siitä tuli virkistyskalastusta. (Jaakkola ym. 1990, 1 – 2.)

Suomessa kalastusoikeuksista pidettiin tiukasti kiinni, koska vielä 1900-luvulla kalastus oli monelle ainoa tulonlähde. Suomi ei ole kuitenkaan saanut laajempaa mainetta kalastusmatkailumaana. Sen epäillään johtuvan paitsi kalastusmahdollisuuksien vähenemisestä taimenjokien rakentamisen vuoksi, myös 1970 - luvun huonosta panostuksesta kalastusmatkailuun, toisin kuin Ruotsissa ja Norjassa. Siellä kalastusmatkailua pyrittiin kehittämään asiakaslähtöisesti. (Westman 2002, 1.)

Seppovaaran (1984, 1988) teoksiin on koottu maamme todennäköisesti varhaisinta kalastusmatkailuun liittyvää aineistoa Vuoksen ja Kymijoen vesistöjen alueilta. Koukkukalastus oli rahvaan harjoittamaa, mutta se alkoi saada yhteiskunnallisten muutosten ja keskustelun myötä uusia piirteitä. Uudet menetelmät tulivat Vuoksenlaaksoon linnoitusten varusväen välityksellä. Englantilaisten harrastajien myötä 1800 -luvun loppupuolella lohi- ja taimenpitoiset Kymijoen ja Vuoksen vesistöt saavuttivat mainetta maailman laajuisesti. Kansainväliset ja korkea-arvoiset kalastajakunnat vierailivat alueella. Vasta 1870 -luvun jälkeen yleistyivät kalastusmatkat sisämaahan. Kulkuyhteydet olivat heikot, ja kalastusmatkat kestivätkin usein viikkoja. Kuitenkin maamme ensimmäinen kalastusseura, Kalkis jagt och Fiskeklubb, perustettiin sisämaahan Päijänteen alapuoliselle Kalkkisten koskelle 4.6.1886. Tätä voidaan pitää virkistyskalastustoiminnan alkusysäyksenä. (Jaakkola ym. 1990, 1 – 2.)

Kalastukseen liittyvä matkailu alkoi kehittyä kalastuksen muuttuessa yhä laajempien ryhmien harrastukseksi. Kulkuyhteyksien kehittyminen herätti mielenkiinnon maamme pohjoisosiin, ja lopulta kalastusmatkailu avautui kaikkien mahdollisuudeksi 1940- ja 1950 -luvuilla. Ensimmäiset kirjolohen onkipaikat aloittivat toimintansa 1960 -luvulla. (Jaakkola ym.1990, 2.)

Vuonna 2002 oli käynnissä useita kalastusmatkailuhankkeita, kuten Laatu - Apaja, Kuhamaa, Jättihauki, Keskisuomenmatkailukalastushanke, Kalasta lapissa ja Kestävää kalastusmatkailua hanke Kainuussa. Tehostunut markkinointi on auttanut Suomen kalastusmatkailumaa- kuvan luomisessa, ja ulkomaisten asiakkaiden määrä on voimakkaassa kasvussa. (Westman 2002, 1.)

2.2 Kalastusmahdollisuuksien tarjonta

Kalastusmatkailumahdollisuudet voidaan jakaa vesialueiden perusteella, ja ne ovat omistus- ja käyttösuhteeltaan erilaisia. Kalastajia houkuttelevat yleensä suuret järvet pieniä enemmän, mutta esimerkiksi kalakantojen hoitotoimenpiteillä ja kalastuksenjärjestelyillä voidaan saada pienistäkin joista ja järvistä vetovoimaisia. (Jaakkola ym. 1990,1 – 2). Ekokoskikierroksen erityiskalastuskohteet ovat jo onnistuneet vetovoimaisuuden luomisessa.

Suuri osa maamme virkistys- ja kotitarvekalastajista kalastaa kalastuskunnan tai vesialueen omistusoikeuden myymän luvan perusteen nojalla. Kalastusalueoimikunnan myötä maahamme on muodostunut niin sanottuja yhtenäislupa-alueita, jotka käsittävät kokonaisia kalastusalueita. Luvan saanti on helpottunut, ja yhtenäislupa-alueet ovat muodostaneet merkittävän kalastuskokonaisuuden. Ne ovat kalastusmatkailijan kannalta helposti saavutettavissa ja tarjoavat hyvän oheispalvelumahdollisuuden matkailuyrittäjille. (Jaakkola ym. 1990, 26 – 27.)

Pohjoiset rajajoet Tornionjoki, Tenojoki ja Näätämöjoki ovat suosittuja ja tunnettuja lohijokia. Valtiot sopivat keskenään kalastuskäytäntöjen säätelystä, ja se tuo kalastukselle näissä kohteissa erityispiirteitä. Kohteet ovat helposti saavutetta-

vissa, joten niitä voidaan hyödyntää myös kaupallisesti. (Jaakkola ym.1990, 28 – 29.)

Kunnilla ja kaupungeilla on omia virkistyskalastuspaikkoja, jotka ovat tarkoitettu lähinnä oman alueen asukkaille. Lupia myydään kuitenkin kaikille halukkaille, minkä vuoksi niitä voidaan pitää matkailullisina vetovoimatekijöinä. Kohteilla on suuri merkitys paikallisille harrastajille lähellä olevina kohteina. Tuttuuden merkitys korostuu lähialueen, oman kunnan tai kaupungin kalastuskohteissa. (Jaakkola ym. 1990,29.)

Yksityiset luonnonvesialueet sekä rakennetut kohteet ovat pieni osa Suomen kalastusvesiä, mutta ne ovat kaupallisesti melko merkittäviä. Ne soveltuvat satunnaisille harrastajille, mutta ne vaativat palveluiden laatua ollakseen kaupallisesti merkittäviä. Sijainti on myös tärkeä tekijä yksityisissä kohteissa. (Jaakkola ym.1990,30.)

3 VUODEN KALASTUSMATKAILUTUOTE 2005

3.1 Kilpailuohjeet

Ekokoskikierron on osallistunut v.2005 kalastusmatkailutuote kilpailuun. Kilpailuun ilmoitettava tuote tulee olla selkeästi paketoitu ja siitä tulee ilmetä mm. seuraavat seikat:

- tuotteen nimi,
- tuotteen kohderyhmät eli kenelle tuote on tarkoitettu,
- tuotteen sisältö,
- milloin tuote on voimassa,
- kesto aika, siis miten kauan ko. palvelun toteuttaminen kestää,
- ryhmän minimi- ja maksimikoko,
- tuotteen hinta ja myyntiprovisiot,
- mitä hintaan sisältyy ja mitä ei,
- mahdolliset lisäpalvelut,
- asiakkaan mahdollisesti tarvitsemat omat varusteet,
- kuinka kauan tuote on jo ollut myynnissä,
- mistä ja miten tuote on varattavissa,
- jälleenmyyjät
- kaikki tuotteen tuottamiseen osallistuvat yrittäjät ja yhteistyökumppanit,
- palvelukielet,
- kuka antaa lisätietoja tarvittaessa?

Kilpailussa palkitaan parhaimmaksi matkailukalastustuotteeksi todettu tuote sekä myönnetään kunniamainintoja muille hyväksi todetuille tuotteille. (Kala - Suomi 2005.)

Kilpailu on avoin kaikille kalastusmatkailupalveluja tuottaville yrittäjille ja yhteisöille. Tuote voi olla myös usean eri yrittäjän yhteistyönä tuottama. Kilpailussa on yksi sarja ja ehtona kilpailuun osallistumiselle on, että kalastuksen tai muun kalataloudellisen elementin tulee olla olennainen osa kilpailuun ilmoitettavan tuotteen sisältöä. (Kala – Suomi 2005.)

3.2 Ekokoski ja ekokoskikierros kalastusmatkailutuote 2005

Ekokoski

Ekokoski yhdistää kalastusmatkailukohteen ja samalla muodostaa vesistöihin taimenien ja harjusten luonnonlisääntymisen suoja-alueen. Tähän tilanteeseen on päästy soveltamalla koskilla kalastamiseen perhokalastuksen pyydä ja päästä-sääntöä. Perhokalastuksessa käytetään väkäsetöntä koukkua ja valtaosa kaloista on vapautettava. Kainuulaisen kalastusperinteen nimissä on kuitenkin säilytetty kotiin vietävän keuhukan mahdollisuus. Halutessaan perhokalastajalla on mahdollisuus ottaa saaliikseen joko yksi erikoisalamitan täyttävä taimen (60 cm) tai yksi harjus (45 cm). (Kainuufinland 2005.)

Ekokoskien kosket sijaitsevat pääreittien puoliväleissä ja ovat näin keskeisellä taimenten vaellusreiteillä. Merkinä koskien taimenpotentiaalista ovat sähkökalastuksessa saadut taimenen luonnonpoikaset. Taimenen tavoittaa varmimmin kuohujen keskeltä ja varsinkin alempien koskien yläosat ovat kookkaimpien täpläläykien mieleen. Koskilla runsaslukuisempina viihtyvä ja lisääntyvä lohikala on kuitenkin harjus. Pyydä ja päästä – kalastuksen tuloksista voitiinkin jo nauttia parin vuoden jälkeen ekokoskien aloittamisesta. Harjukset kun pysyvät jatkuvasti ja kasvavat pääreiteillä mukavasti. (Kainuufinland 2005.)

Kesäkuun alussa reittien kosket tulvivat, mutta jo ennen juhannusta saadaan useimmiten kesän komeimmat koskitaimenet. Heinä- ja elokuussa virtaus on sopivimmillaan perhokalastukseen. Säiden salliessa syksy on hyvää harjuksien perhokalastusaikaa aina marraskuulle asti. Myös huhtikuun sumukorento-aikaan perhokalastus onnistuu sulana olevissa koskissa ja suvannoissa. (Kainuufinland 2005.)

Uusilla koskikunnostuksilla lisättiin pyydä ja päästä – kalastuksen hyötyä koskien luonnonkalastolle. Kosket on uittoperkauksen jälkeen 1980-luvulla kivetty, mutta niihin on jätetty ”kriisiajan uittoväylä”. Kainuun ympäristökeskuksen uudessa

kunnostuksessa 1990-luvun lopussa pyrittiin siihen, että kalastajien vapauttamilla kaloilla on kutu- ja suojavaikkeitä sekä niiden eri-ikäisille poikasille kasvualueita. Koskikunnostuksessa rakennettiin kutusorakoita ja pidettiin keskiuoman imua sellaisena, että kuivanakin aikana rantamatalan ja sivupurojen hyvät poikasalueet pysyvät elinkelpoisina. Koskien pääuomien poteroita ei täytetty, vaan pikemminkin laajennettiin ja jätettiin poteroihin syvää vettä suurempia emokaloja varten. (Kainuufinland 2005.)

Vesistöjen osakaskunnat ottivat ekokoskien hoitovastuun kantaakseen. Uuden kalastuskulttuurin ja kestävä kalastuksen juurruttaminen yleiselle kalastusalueelle tuli olemaan osakaskunnalle ja alueen kyläläisille haasteellinen tehtävä. Ekokoskikierroksen alusta lähtien järjestettiin niin, että kalastusvuorokauden alkaessa on vastassa kalastusopas. Kalastusopas sekä kyläläiset huolehtivat viranomaisten avustuksella luonnonmukaisen kalaston säilymiselle oleellisesta kalastuksen valvonnasta. (Kainuufinland 2005.)

Kesästä poiketen talvikaudella sallitaan ainoastaan ehdoton pyydä ja päästä kalastus. Menettelyllä pyritään siihen, että esimerkiksi kutuaikana luvalliset kalastajat toimivat samalla rajoitteena salakalastukselle. (Kainuufinland 2005.)

Ekokoskikierrros kalastusmatkailutuote 2005

Tuotteen kohderyhmä:

Eurooppalaiset perhokalastajat (päämarkkinakohdemaat: Iso-Britannia ja Ranska joissa Kainuulla on omat myyntiagentit). (Kala – Suomi 2005.)

Kuvaus tuotteesta ja sen toteuttamisesta:

Ekokosket ovat kalastusmatkailuun kehitettyjä kalavesiä:

Ekokoskilla noudatetaan luonnonkalastoa suojelevaa kalastuskulttuuria, joten taimenet ja harjukset lasketaan pääosin takaisin kasvamaan ja lisääntymään. Ekokosket ovat ainoastaan perhokalastajille varattuja kalastuskohteita, joissa taimenen alamitta on 60 cm ja harjuksen alamitta on 45 cm. Kalaston luonnonmukaiseen hoitoon kuuluu myös kalastajamäärien säätely. Ekokoskella on rauhallista, sillä siellä kalastaa aina vain yksi ryhmä kerrallaan. Kiintiöity ja säädely kalastus luo hyvät mahdollisuudet tavoittaa yli 60 cm taimenia sekä kookkaita harjuksia. (Kala – Suomi 2005.)

Kainuun ekokosket virtaavat metsän keskellä. Yhden kosken rannalla on vedenomistajan talo, muuten koskien rannoilla ovat vain kalastajien käytössä olevat mökit, laavut ja nuotiopaikat. Koska kalastajien majoitusmökkit sijaitsevat kosken rannalla voidaan kalastusta jatkaa läpi valoisan, yöttömän yön. (Kala – Suomi 2005.)

Ekokoskikierroksen pakettiin kuuluu kalastus useilla lähikoskilla:

Ekokoskien lisäksi kalastuskohdetta voidaan vaihtaa päivittäin. Näissä yleisissä kohteissa on luonnonkalaston lisäksi myös istutuskalaa. Pakettiin kuuluu kalastusmahdollisuus usealla joella, jotka sijaitsevat vain 10 - 25 minuutin ajomatkan päässä. Lisävaihtoehtona on opastettua hauen perhokalastusta alueen joilla ja järvillä. (Kala – Suomi 2005.)

Ekokoskikierroksen pakettiin kuuluu perhokalastusopastus:

Alueella on yhteensä 15 hengen koulutettu opastiimi. Näistä 6 opasta toimii ammattimaisesti ja loput yhteistyössä avustajina. Oppaat on koulutettu Kainuun Edun Kestävää kalastusmatkailua Kainuusta - kalastusmatkailuhankkeessa nimenomaan Ekokoskikierroksen kohteiden kansainvälisiksi perhokalastusoppaiksi. Kouluttajina on ollut sekä alan suomalaisia että ulkomaalaisia perhokalastuksen asiantuntijoita, joilla on ammattikokemusta mm. Kuolan lohijoilta sekä Englannista. Opastuskielenä on englanti. Opastiimiin kuuluu luontomatkailuyrittäjiä, joilla on useiden vuosien kokemus kansainvälisten asiakkaiden kanssa. Kaikilla tiimin jäsenillä on kokemusta kansainvälisten asiakkaiden opastuksesta hankekoulutuksen aikana kohteissa vierailleiden matkanjärjestäjien ym. ryhmien opastuksesta. (Kala – Suomi 2005.)

Ekokoskikierroksen pakettiin kuuluu täyshoito:

Pakettiin kuuluvat ruokailut: aamiainen ja päivällinen majoituskohteissa (catering mökille tai hotelli) ja lounas/välikahvitukset avotulilla / laavulla kalastuksen lomassa vesistön äärellä. (Kala – Suomi 2005.)

Kuljetukset kuuluvat Ekokoskikierroksen pakettiin:

Kaikki kuljetukset esim. Kajaanin lentokentältä alkaen kuuluvat pakettiin. Oppaat hoitavat kuljetukset myös kalastuskohteisiin aina max.8 henkilöön saakka, käytössä vuokra-autot koko ajan (maastoauto/ minibussi). Isommat ryhmät hoidetaan Pohjolan Turistiauton kuljetuksina. Kalastuskohteet sijaitsevat noin tunnin ajomatkan päässä Kajaanin lentokentältä. (Kala – Suomi 2005.)

Pakettiin kuuluva majoitus on järjestetty Ekokoskien rannalle:

Kalastuskohteisiin on kehitetty paikallista maatalo- ja mökkimajoitusta. Maatalomatkailuyrittäjät ovat mm. investoineet kohottaen mökkien laatutasoa kansainvälisiltä matkanjärjestäjiltä ja testiryhmiltä saadun palautteen mukaan. Mökkien kapasiteetti on 4, 6 tai 12 hengen. Vuokramökkien varustelu on kohteesta riippuen;

kaikissa mökeissä vähintäänkin suihku, osassa sähköt, sisä - wc, ja sauna. Lisävaihtoehtona on hotellimajoitus n. 25 – 40 km etäisyydellä koskikohteista. (Kala – Suomi 2005.)

Ekokoskikierroksen markkinointi

Päämarkkinakohteina ovat Iso-Britannia, Irlanti ja Ranska, joissa Kainuulla omat myyntiagentit. Venäjän markkinointi tapahtuu FinFun:in myyntikanavien kautta. Suoria kontakteja on myös muilla markkinoilla, markkinointia tehdään myös Lapland Promotionin toimesta. (Kala – Suomi 2005.)

Ekokoskikierroksesta on olemassa oma esite englanniksi, suomeksi ja venäjäksi. Kohteista on www – sivusto sekä tuotteet ovat esillä www.wildtaiga.fi – tuotepankissa, joka on esillä kaikissa kansainvälisissä myyntitapahtumissa, mm. Purpuri, Snowball, MITT, Game Fair, MEK:n workshopit ja MEK:n kalastusmatkailuesite. (Kala – Suomi 2005.)

Tutustumis ja mediamatkoja on toteutettu koti- ja ulkomaiden medioille (Ekokoskikohteissa on käynyt mediavierailijoita 7 eri maasta). Keskusvaraamo FinFun Vuokatti markkinoi erityisharrastetuotteita, joita voi varata internetin kautta. (Kala – Suomi 2005.)

Tuotteen toteuttamispaidan ja/tai toteuttavan yrityksen sijainti:

Ekokoskikierrokseen kuuluu kolme Ekokoskikohdetta Kainuussa; Haarakoski/ Puolanka, Kynäkosket/Hyrynsalmi ja Saunakoski/Kuhmo. Tuotepaketteihin kuuluvat kaikki kuljetukset lentoasemalta alkaen. Kohteiden etäisyys tuotepakettien pääasiallisesta lähtöpisteestä Kajaanin lentoasemalta on 75 km – 135 km ja etäisyys toisistaan n. 100 km. Tuotepaketti voidaan toteuttaa yhdessä kohteessa tai useamman kohteen Ekokoskikierroksena. (Kala – Suomi 2005.)

Tuotteen toteuttamisajankohta ja kestoaika:

Kesä-syyskuu

Ekokoskituotteet ovat yhden/neljän vuorokauden tai viikon mittaisia paketteja ja niitä voi vuokrata yksin tai pienellä porukalla. (Kala – Suomi 2005.)

Ryhmäkoko:

Normaali perusrhmäkoko on pienimmillään 3 ja suurimmillaan 6 kalastajaa. Mukaan voidaan ottaa myös isompia ryhmiä, jotka voidaan jakaa Ekokoskikierroksen eri kohteisiin. (Kala – Suomi 2005.)

Hinta:

Ekokoskikierroksen paketeista on myynnissä useita erilaisia versioita ja ne voidaan rakentaa asiakkaan toiveen mukaiseksi. Täyden palvelun esimerkkipaketin hinta: Neljä päivää 580 €/ henkilö / 6 henkilön ryhmässä. (Kala – Suomi 2005.)

Hinta sisältää:

Ekokoskituotteeseen kuuluu 8 tuntia opastettua kalastusta vuorokaudessa, yksityiskalastusoikeus ekokoskialueelle sekä kalastusluvat lähialueen yleisille koskille. Paketti sisältää kaikki kuljetukset Kajaanin lentokentältä alkaen. Myös täyshoito ja majoitus kuuluvat hintaan. Retki tehdään yhdelle Ekokoskialueelle tai vaihtoehtoisesti useampaan kohteeseen. (Kala – Suomi 2005.)

Mahdolliset lisäpalvelut.

Paketti voidaan räätälöidä toiveiden mukaan, ja mukaan voidaan lisätä lisääaktiviteetteja esim. yhden yön valokuvaus- ja katseluretki villien karhujen luokse. (Kala – Suomi 2005.)

Asiakkaan tarvitsemat omat varusteet:

Jokainen asiakas huolehtii itse siitä, että heillä on tarvittavat perhokalastus-, kahluuvälineet sekä riittävä vaatetus. Ekokoskikierroksella toimii Orvis Test – Center ja kuuden asiakkaan ryhmälle on järjestettävissä Orvis -perhokalastussettejä (=varakalastusvälineet). (Kala – Suomi 2005.)

Tuotteen varaaminen:

FinFun Vuokatti, Vuokatinhovintie 2, FIN – 88610 Vuokatti. (Kala – Suomi 2005.)

Jälleenmyyjät:

Kalastusmatkanjärjestäjät Iso-Britanniassa, Sveitsissä ja Ranskassa. (Kala – Suomi 2005)

Kaikki tuotteen toteuttamiseen osallistuvat yhteistyötahot:

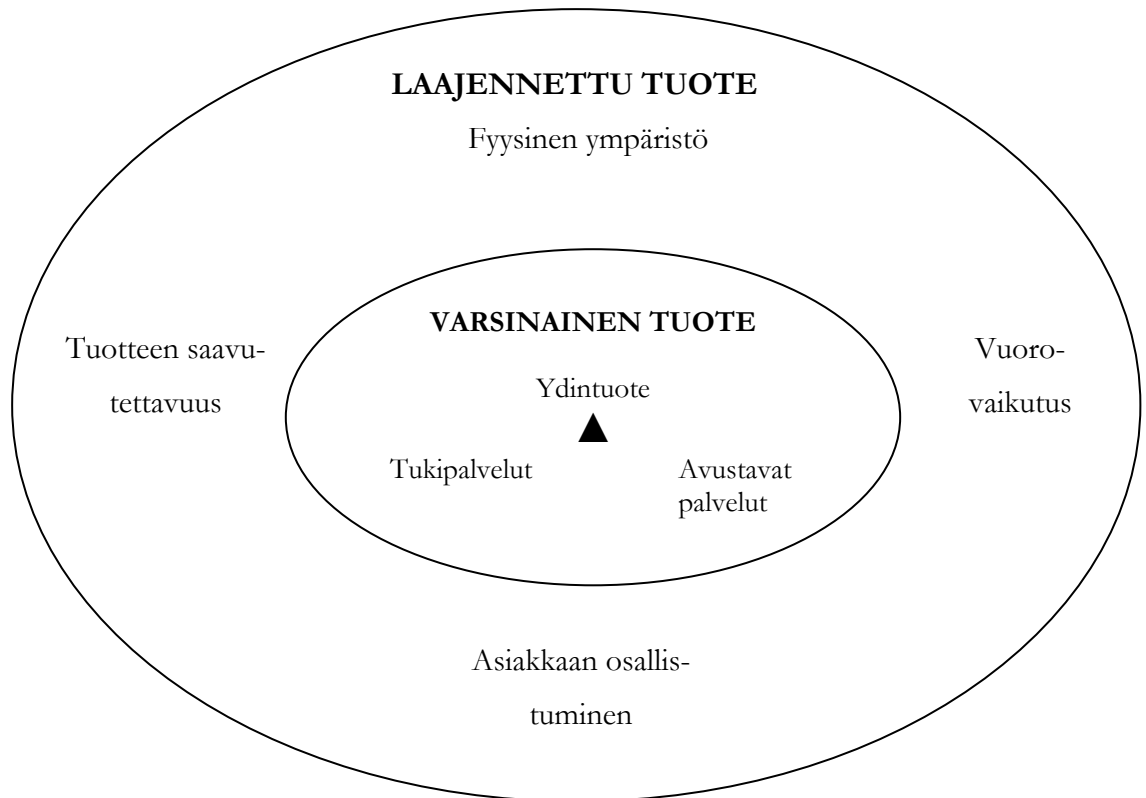
1. Ekokoskikierroksen koskien äärellä sijaitsevat mökki- ja maatilamajoituskohdet: - Hilikka Veijola, Puolanka, - Kauko Heikkinen, Hyrynsalmi, - Tololan Lomat, Hyrynsalmi, - Lammasperän Metsästysseura, Kuhmo. (Kala – Suomi 2005.)
2. Ekokoskikierroksen ruoka-, kuljetus- ym. palveluja järjestävät safari- ja kalastusopasyritykset; - Reki - Pertti KY / Kuhmo, - Korpikumpu KY / Puolanka, - Kuu-sela safari / Vuokatti, - Hossanretki Oy / Suomussalmi. (Kala – Suomi 2005.)
3. Ekokoskikierroksen kalastusopastiimiin kuuluu 16 kalastusopasta joista oman yritystoiminnan ovat aloittaneet: Kalastusopas Tmi. Harri Väisänen. sekä Kalastusopas Tmi. Teemu Tolonen. (Kala – Suomi 2005.)

4 LAAJENNETTU TUOTE

Asiakkaat ostavat hyötyjä tai hyötykimppuja käyttäessään palveluja. Ennen kuin hyötyjä voidaan markkinoida, ne on muunnettava palvelutuotteiksi. Palvelujen aineettomuus ja palvelujen tuottamisen ja kuluttamisen samanaikaisuus vaikuttavat palvelujen suunnitteluun. Aineeton hyöty on muunnettava joksikin sellaiseksi, jonka asiakas voi kokea. Tuotannon ja kulutuksen samanaikaisuus merkitsee myös sitä, että asiakas osallistuu palveluprosessiin, jolloin palveluja suunniteltaessa myös asiakkaan rooli pitää määritellä. (Ylikoski. 2000, 215.)

Matkailutuotteen olemuksen ymmärtäminen on perusedellytys sille, että voidaan keskustella tuotekehityksestä ja matkailumarkkinoinnista. Matkailutuote on luonteeltaan palvelu, mikä johtaa siihen, että tarkastelussa painottuvat palvelujen erityispiirteet. Palvelutuotteelle on ominaista, että asiakkaalle tarjotaan jotain aineetonta, jota tuotetaan ja kulutetaan samanaikaisesti. (Komppula & Boxberg 2002, 10 – 11.)

Palveluille on myös ominaista se, että kysyntä ja tarjonta ovat usein huipussaan eri aikaan. Matkailupalvelujen tuottaminen on pitkälti riippuvainen asiakkaiden käytettävissä olevasta ajasta, sekä toisaalta esimerkiksi sääoloista. Palvelun aineettomuus aiheuttaa myös sen, että epäonnistunutta palvelukokemusta ei voida palauttaa, kokemusta yleensäkin on vaikeampi hyvittää tai korvata. Asiakas vertailee tuotteita odotuksiinsa, jotka taas perustuvat huomattavasti laajempaan arviointiin. Niin sanottu laajennettu tuote käsittääkin yrityksen palveluympäristön, asiakkaan oman osallistumisen tuotteen syntymisen sekä saavutettavuuteen liittyvät tekijät. (Komppula & Boxberg 2002, 10 – 11.)

Kuvio 1. Laajennettu tuote.(Komppula & Boxberg, 2002, 14)

Kuviossa 1. on esitetty matkailutuotteen kerroksisuutta palvelun näkökulmasta.

4.1 Ydinpalvelu

Ydintuote on se tuote, jonka asiakas ensisijaisesti ostaa (Korkeamäki, Pulkkinen & Selinheimo 2000, 113). Palvelupakettimallin mukaan tuotteen ominainen palvelu kuvataan pakettina, joka koostuu erilaisista, konkreettisista tai aineettomista palveluista, jotka yhdessä muodostavat kokonaistuotteen. Paketti jakautuu kahteen luokkaan: *peruspalveluun*, jota kutsutaan usein "ydinpalveluksi" tai "pääpalveluksi". (Grönroos 1998, 117.)

Ydinpalvelu on markkinoilla olon syy. Yrityksellä voi olla yksi tai useampi ydintuote. Jotta asiakkaat käyttäisivät ydinpalvelua, usein tarvitaan joitakin lisäpalveluita, esimerkiksi opaspalvelut. Tällaisia lisäpalveluja kutsutaan avustaviksi palve-

luiksi, koska ne helpottavat ydinpalvelun käyttöä. Jos avustavia palveluja ei ole, ydinpalvelua ei voi kuluttaa. Joskus tarvitaan avustavia tavaroita. Usein on kuitenkin vaikea sanoa, ovatko palveluntarjontaan sisältyvät fyysiset esineet osa palvelun tuotantoprosessia vai fyysisiä tuotantoresursseja. (Grönroos 1998, 119.)

4.2 Lisäpalvelut

Ydinpalvelun käyttäminen, esimerkiksi kalastuslupin ostaminen, ei asiakkaalla ole mahdollista ilman käyttöön liittyviä muita palveluja.. Palvelun käytön kannalta välttämättömiä palveluja kutsutaan lisäpalveluiksi/avustaviksi palveluiksi. Laajennetulla tasolla tuotteeseen kuuluu palveluita ja tavaroita, jotka eivät ole tuotteen käytön kannalta välttämättömiä, mutta lisäävät asiakkaan kiinnostusta ostaa tuote. Jos varsinaisen tuotteen tasolla tuotteet ovat hyvin samanlaisia kuin kilpailijoilla, pyritään erottumaan laajennetun tason tuote- ja palveluratkaisuilla. (Ylikoski 2000, 225.)

4.3 Tukipalvelut

Joissakin palveluissa asiakkaan täytyy ydinpalvelun saadakseen tulla palvelun tuottajan luo. Jos asiakas tulee kalalle omalla autolla, täytyy hänen löytää parkkipaikka. Mahdollisesti hän haluaa pystyttää teltan/laavun. Näitä palvelun käyttöä helpottavia ja asiakkaan mukavuutta lisääviä palveluja kutsutaan tukipalveluiksi (Ylikoski 2000, 226 – 227.)

Avustavilla ja etenkin tukipalveluilla voidaan erottua kilpailevasta tarjonnasta ja luoda asiakkaille halutunlainen mielikuva palvelun käytön helppoudesta ja mukavuudesta. Myös ydinpalvelun luonne vaikuttaa asiaan. Jos palvelun kohteena ovat ihmiset, tukipalveluja on tavallisesti enemmän (Ylikoski 2000, 226 – 227.)

Monet palvelut täytyy varata etukäteen. Varaus voidaan tehdä joko puhelimitse tai nykyään usein myös internetin välityksellä. Varattuaan palvelun asiakkaat saattavat tarvita varauksen vahvistuksen asiasta. (Ylikoski 2000, 226 – 227.)

Tukipalvelut ovat seuraavan tyyppisiä

- konsultointi
- huolenpito asiakkaasta
- huolenpito asiakkaan omaisuudesta
- poikkeustilanteisiin liittyvät palvelut (Ylikoski 2000, 226 – 227.)

4.4 Imago

Imago vaikuttaa keskeisesti asiakkaan kokemaan laatuun ja on palveluyritykselle yhtä tärkeä kuin muillekin organisaatioille, joten sitä on johdettava asianmukaisesti. Organisaation kansainvälinen, kansallinen tai paikallinen imago edustaa arvoja, joita asiakkaat, potentiaaliset asiakkaat, menetetyt asiakkaat ja muut ihmisryhmät liittävät organisaatioon. Suotuisa ja tunnettu imago on voimavara mille tahansa yritykselle, koska imago vaikuttaa monin tavoin asiakkaiden käsityksiin yrityksen viestinnästä ja toiminnasta. Neutraali tai tuntematon imago ei ehkä aiheuta haittaa, mutta se ei myöskään tehosta viestinnän ja suusanallisen viestinnän vaikutuksia. (Grönroos 1998, 68, 226 – 228.)

Kun asiakkaat muodostavat odotuksia ja kokevat todellisuuden palvelun teknisen ja toiminnallisen laadun muodossa, koettu palvelun laatu muuttaa imagoa. Jos koettu palvelun laatu on imagon mukainen tai ylittää sen, imago vahvistuu. Jos imago ei ole asiakkaille kovin selkeä, se muotoutuu heidän kokemustensa mukaan. On tärkeää oivaltaa, että imago on sitä, mitä on todellisuudessa olemassa. (Grönroos 1998, 68, 226 – 228.)

4.5 Sijainti

Ulkoinen saatavuus muodostaa keskeisen osan yrityksen/kohteen markkinoinnissa. Ulkoisella saatavuudella tarkoitetaan niitä toimenpiteitä, joilla helpotetaan asiakkaiden saapumista kohteeseen tai varmistetaan palveluiden käyttö sujuvasti. Ulkoisen saatavuuden markkinointikeinoja ovat: sijainti, paikoitusalueet, opasteet ja yrityksen/kohteen esitteet ja painotuotteet. (Liikala, J.1996, 48 – 49.)

Ulkoinen saatavuus riippuu paljon yrityksen/kohteen sijainnista. Keskeinen sijainti helpottaa asiakasta saapumaan kohteeseen. Saapumista kohteeseen helpotetaan opasteilla ja kylteillä, jotka pitäisi olla hyvin näkyvissä/löydettävissä. (Liikala 1996, 48 – 49.)

4.6 Palveluympäristö

Palvelun laadun yhteydessä mainittiin yhtenä laadun ulottuvuutena palveluun liittyvät konkreettiset asiat: palveluun mahdollisesti liittyvät tavarat, palveluympäristö ja ihmiset. Etenkin sellaisissa palveluissa, joissa asiakkaat oleskelevat palveluorganisaation toimitiloissa, palveluympäristöllä on vaikutusta palvelukokemukseen. Palveluympäristö voi vaikuttaa: tuottaa asiakkaalle miellyttävyyteen, jännitykseen ja rentoutumiseen liittyviä tunnetiloja. Etenkin vapaa-ajan palveluissa palveluympäristö lisää palvelun kiinnostavuutta ja vaikuttaa haluan käyttää palvelua uudelleen ja suositella sitä muillekin. (Ylikoski 2000, 235.)

4.7 Saavutettavuus

Saavutettavuus kilpailukeinona tarkoittaa sitä, että asiakas saa käyttöönsä haluamansa palvelut ilman suurempia ponnisteluja. Saavutettavuus jaetaan ulkoiseen ja sisäiseen saavutettavuuteen. Ulkoiseen saavutettavuuteen kuuluvat yrityksen toimitilojen sijainti, aukioloajat, automaatit, puhelin ja tietoliikenneyhteydet sekä organisaatio kokonaisuutena. Aukioloajat ovat yksi tärkeimmistä saavutettavuuden tekijöistä, koska palvelun tulee olla tarjolla silloin, kun asiakkaalla on

mahdollista se hankkia. Sisäiseen saavutettavuuteen kuuluvat tekijät, jotka auttavat asiakasta viihtymään ja käyttämään yrityksen palveluja toimitilojen sisällä. (Äyväri Anne, Suvanto Pirkko, Vitikainen Matti. 1995,125 – 128.)

4.8 Vuorovaikutus

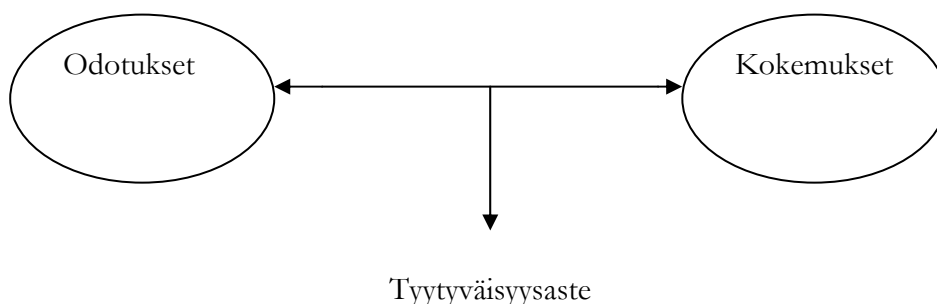
Myös asiakkaat voivat osallistua palveluntuottamiseen ja kuuluvat silloin myös tuotantojärjestelmään. Kun henkilöstö näkyy asiakkaille, se on osa palveluympäristöä samoin kuin asiakkaatkin. Tärkein merkitys ihmisillä on kuitenkin siinä vuorovaikutuksessa, joka syntyy asiakkaan ja henkilöstön välille palvelutilanteissa. Valtaosa tästä vuorovaikutuksesta on viestintää. Vuorovaikutuksen palvelu usein myös tuotetaan. (Ylikoski 2000, 213.)

5 ASIAKASTYYTYVÄISYYDEN MUODOSTUMINEN

Asiakastyytyväisyys muodostuu asiakkaasta ja tyytyväisyydestä. Asiakkaalla tarkoitetaan usein henkilöä, yritystä tai muuta organisaatiota, johon on syntynyt asiakassuhde. Riippuen näkökannasta, asiakkuus voi edellyttää konkreettisesti asiakkuussuhteen syntymistä eli ostamista tai asiakkaaksi voidaan lukea jo jokainen, jonka kanssa yritys on ollut kontaktissa. (Rope 1995, 27.)

Tyytyväisyyttä mitataan asteikolla tyytyväinen – tyytymätön. Tyytyväisyyden aste muodostuu odotuksista ja kokemuksista. Odotuksia on useanlaisia, mutta kolmijako on tavallisin: ihanneodotukset, ennakko-odotukset ja minimiodotukset. Kokemukset ovat joko myönteisiä, kielteisiä tai ne vastaavat odotuksia. Näin ollen voidaan puhua aliodotustilanteesta, yliodotustilanteesta ja tasapainotilanteesta. (Rope 1995, 29 – 30, 38 – 39.)

Asiakastyytyväisyys syntyy siitä, millaiseksi yrityksen vaikutuspiiriin tullut asiakas kokee kontaktipinnan, joka kytkee yrityksen asiakkaaseen. Näistä kaikista kontakteista syntyy kokemuksia, jotka koetaan suhteessa etukäteisodotuksiin joko odotusten mukaisiksi tai odotuksista positiivisesti tai negatiivisesti poikkeaviksi. (Rope & Pöllänen 1995, 28.)

Kuvio 2. Odotusten ja kokemusten muodostama tyytyväisyys (Rope & Pöllänen 1995, 29).

Odotustaso muodostaa lähtökohdan ja vertailuperustan kokemuksille. Samantasoinen toiminta saattaa korkean odotustason vallitessa tuottaa pettymyksen ja matalan odotustason vallitessa positiivisen yllätyksen. Yrityksen pyrkiessä aikaansaamaan asiakastyytyvää voidaan vaikuttaa sekä odotuksiin että kokemuksiin. (Rope & Pöllänen 1995,30.)

Asiakkaan ihanne odotukset

Asiakkaan oma arvomaailma luo tiettyjä toiveita ja odotuksia, millaisen tuotteen tai palvelun hän odottaa saavansa. Ihanneodotukset ovat eri henkilöillä erilaisia. Tämän takia markkinointi tulee suunnata kohderyhmään kuuluvien henkilöiden tarpeiden mukaan. Tarpeita seuraavat ostomotiivit, jotka puolestaan konkretisoituvat toiveiksi eli ihanneodotuksiksi, joita kyseisillä henkilöillä on ostettavaa tuotetta kohtaan. (Rope & Pöllänen 1995, 30.)

Yrityksen täytyy ratkaista, mistä ihanneodotusten tarveominaisuuksista se pystyy parhaiten muodostamaan itselleen kilpailuedun. Tämän jälkeen yrityksen tulee painottaa valittuja ominaisuuksiaan toiminnassaan. (Rope & Pöllänen 1995, 31).

Asiakkaan ennako-odotukset

Asiakkaan ennako-odotukset kuvaavat sitä odotustasoa, joka henkilöillä on tarkasteltavasta yrityksestä tai tuotteesta ja sen eri ominaisuuksista (esimerkiksi hintataso, laatu, palvelu, tekninen taso). Ennako-odotukset voidaan käsittää samoin kuin imago eli kohdehenkilön mielikuva yrityksestä tai tuotteesta. Mielikuvamarkkinoinnin avulla koetetaan rakentaa mielikuva (eli ennako-odotukset), joka antaa yritykselle kilpailuedun verrattuna toisiin markkinoiviin yrityksiin sekä hyvän perustan rakentaa pitkäaikainen ja tuottava asiakassuhde. (Rope & Pöllänen 1995, 32.)

Ennako-odotuksiin vaikuttavat seuraavat tekijät: suusta suuhun -viestintä, kokemukset, julkisuus, markkinointiviestintä, liikeidea sekä toimiala. Ennako-odotuksiin vaikuttavat tekijät ovat toisiinsa sekä välillisesti että välittömässä vaikutussuhteessa. Näin ollen ennako-odotus on moniulotteinen kuvattujen tekijöi-

den yhteisvaikutelman tulos. Kaikki mielikuvaan vaikuttavat tekijät peilataan aina henkilökohtaisina oman arvomaailman kautta. Näin ollen samasta tilanteesta voi samojen vaikuttavien tekijöiden yhteisvaikutuksena syntyä yhdelle henkilölle yhdenlainen mielikuva, toiselle toisenlainen. (Rope & Pöllänen 1995, 33.)

Mielikuvan rakentamisessa on omat seurauksensa asiakastytyväisyyden näkökulmasta, joista voidaan esittää kaksi vaihtoehtoa:

1) Matala imagotaso eli matalat ennakko-odotukset yrityksen toimintaa kohtaan, josta aiheutuu odotustaso, joka ei aiheuta paineita yrityksen toiminnan tasolle(=ali-odotustilanne). (Rope & Pöllänen 1995,34.)

2) Korkea imagotaso eli suuret ennakko-odotukset yrityksen toimintaa kohtaan, jonka seurauksena syntyvät yliodotustilanne. (Rope & Pöllänen 1995, 34.)

Asiakkaan minimiodotukset.

Minimiodotukset ovat asiakkaan yrityksen toiminnalle/tuotteelle asettama vähimmäistaso. Nämä minimi odotukset ovat:

- 1) Henkilökohtaisia eli eri henkilöillä on taustastaan johtuen erilaiset odotustasot
- 2) Tilannekohtaisia, jolloin eri ostotilanteet sekä erilaiset ympäristötekijät tuottavat erilaiset odotustasot
- 3) Toimialakohtaisia, jolloin eri toimialoilla on erilaiset odotustasot erilaisia toiminnallisia tekijöitä kohtaan
- 4) Yrityskohtaisia, jolloin yrityksen omat markkinoinnilliset ratkaisut vaikuttavat asiakkaiden muodostamaan miniodotustasoon. (Rope & Pöllänen 1995, 36.)

Tyytyväisyysaste

Asiakkaiden kokemukset jakautuvat erilaisiin tyytyväisyysasteisiin kokemuksen voimakkuuden suunnan mukaisesti:

1) Syvästi pettyneet

Asiakkaat reagoivat asiakassuhteen katkeamisella ja negatiivisen sanan levittämällä. (Rope & Pöllänen 1995,41– 43.)

2) Lievästi pettyneet

Asiakkaat eivät valita omatoimisesti, mutta valitsevat seuraavalla kerralla mieluummin jonkun toisen tuotteen. (Rope & Pöllänen 1995, 41 – 43.)

3) Odotusten mukaisen kokemuksen saaneet

Asiakkaat eivät reagoi lainkaan kokemuksestaan omatoimisesti. (Rope & Pöllänen 1995, 41 – 43.)

4) Lievästi myönteisesti yllättyneet

Asiakkaat eivät anna omatoimisesti palautetta positiivisista kokemuksista muutoin kuin asiakassuhteen jatkumisen myötä ja suositella kyseistä tuotetta ystävilleen. (Rope & Pöllänen 1995, 41 – 43.)

5) Vahvasti myönteisen yllätyksen saaneet

Asiakkaat kiittävät omatoimisesti saamastaan palvelusta/kohtelusta ja kertovat uskomattomasta tapahtumasta ystävilleen, jolloin yrityksen myönteinen tunnettaisuus ja mielikuva suusta - suuhun – viestinnän avulla leviää. (Rope & Pöllänen 1995, 41 – 43.)

6 EKOKOSKIERROKSEN KALASTAJAKYSELY

Tyytyväisyystutkimuksen toteuttamisen vaiheita ovat tutkimustehtävä, tutkimusmenetelmä, kyselylomakkeen laadinta ja tutkimuksen toteutus. Tutkimustehtävänä kartoitettiin kalastajien tyytyväisyyttä Ekokoskikierrrosta kohtaan niin kokonaisuutena kuin eri osa-alueittain. Tavoitteena oli selvittää kalastajien tyytyväisyyttä ja palvelujen laatuun perustuvien kysymysten avulla.. Lisäksi tavoitteena oli saada kalastajilta sanallista palautetta ja kehittämisideoita, joiden pohjalta ekokoskikierrrosta voitaisiin parantaa ja kehittää. Tutkimuksessa käytettiin kvantitatiivista tutkimusmenetelmää ja tutkimus toteutettiin kyselylomakkeella. Tutkimus toteutettiin touko- heinäkuussa 2005 lähettämällä kyselylomakkeet kalastajille. Asiakastiedot ovat <http://www.lupanet.com> -sivuston ylläpitäjältä.

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää kalastajien tyytyväisyyttä ekokoskikohteissa ja sen kehittämisessä. Lisäksi tavoitteena oli saada kalastajilta sanallista palautetta ja kehittämisideoita, joiden pohjalta ekokoskikohteita voitaisiin parantaa ja kehittää. Jokaisessa kysymyksessä oli avoin kohta mihin kalastajat saivat ottaa kantaa ja antaa palautetta ekokoskikierrroksen eri osa-alueiden kehittämisestä kalastajille sopivaksi.

6.1 Tutkimusmenetelmät

Tutkimuksessa käytettiin kvantitatiivista eli määrällistä menetelmää. Hirsjärven ym.(2004) mukaan keskeistä kvantitatiivisessa tutkimuksessa on muodostaa muuttujat taulukkomuotoon, saattaa aineisto tilastolliseen muotoon ja kun halutaan selvittää lukumäärin ja prosentiosuuksiin liittyviä kysymyksiä tai tutkittavissa ilmiöissä tapahtuneita muutoksia. Kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus tunnetaan myös muun muassa hypoteettisdeduktiivisena ja eksperimentaalisenä tutkimuksena. (Hirsjärvi, S, Remes, P, & Sajavaara, P. 2004, 129.)

Tulokset olivat kirjattuna Excel-taulukoon lukuina, joten niitä oli helpompi tilastoida, ja niitä oli selkeä esittää kaavioina. Kysymykset eivät ole siinä järjestyksessä kuin ne kysymyslomakkeessa olivat. Selkeyden vuoksi on aluksi tärkeää

tuoda esille taustamuuttujia, kuten vastaajat lääneittäin, vastaajien ikäjakauma ja saaliin määrä. Kysymyslomakkeessa oli monivalintakysymysten lisäksi avoimia kysymyksiä, joihin tutkimukseen osallistuneet vastasivat omin sanoin.

Tarvittavat tiedot kvantitatiiviseen tutkimukseen pystyttiin hankkimaan erilaisista muiden keräämistä tilastoista, rekistereistä, tietokannoista tai tiedot voitiin kerätä myös itse. Harvemmin valmiit aineistot ovat sellaisessa muodossa, että niitä voitaisiin käyttää suoraan kvantitatiivisessa tutkimuksessa. Niitä voidaan joutua muokkaamaan, yhdistelemään ja tarkistamaan ennen niiden käyttöä. Itse kerätävissä aineistoissa tutkimusongelman avulla päätetään, mikä on kohderyhmä ja mikä tiedonkeruumenetelmä kuhunkin tilanteeseen soveltuu parhaiten. (Heikkilä 2001, 18.)

6.2 Tutkimuksen toteutus

Olin ennen ammattikorkeakoulun pääsyä kalastusopaskurssilla ja minulle tarjoutui tilaisuus lopputyön tekemisestä Ekokoskikierroksesta asiakastytyväisyys tutkimuksena. Tutkimusaineisto kerättiin ekokoskilla kesällä 2005 käyneiden kalastajien pohjalta, lähettämällä heille kyselylomake. Tutkimus toteutettiin otantatutkimuksena, koska näin kaikki halukkaat saivat vastata kyselyyn heille sopivimpana hetkenä.

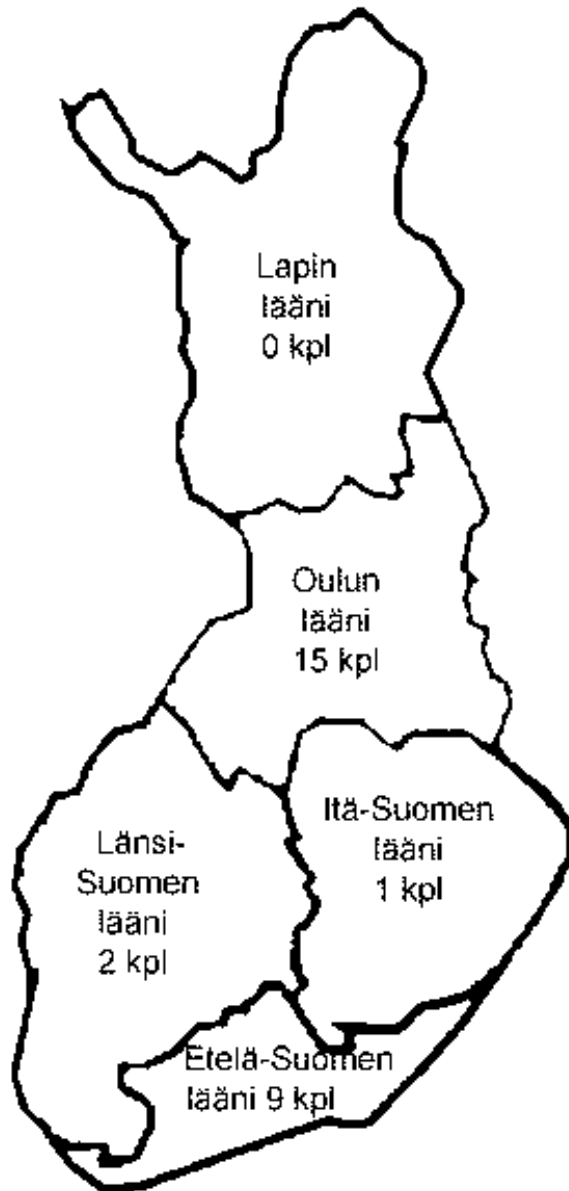
Kyselylomake suunniteltiin muiden samanlaisten kyselykaavakkeiden pohjalta ja testattiin Kajaanin ammattikorkeakoulun matkailualan opiskelijoilla. Heiltä saatiin parannusehdotuksia kysymyslomakkeen rakenteeseen ja kysymysten asetteluuun. Tarvittavat Korjaukset tehtiin kyselylomakkeeseen, jonka jälkeen lomakkeet (liite 2) postitettiin asiakkaiden vastattaviksi palautuskuoren kanssa. Kysely lomakkeen mukana oli saatekirje (liite 1), josta asiakkaille selvisi tutkimuksen tarkoitus sekä koulun ja tekijän yhteystiedot.

6.3 Reliabiliteetti ja validiteetti

Tutkimusta voidaan pitää onnistuneena, jos sen avulla saadaan luotettavia vastauksia tutkimuskysymyksiin. Jotta tutkimuksen luotettavuus selviää täytyy olla selvillä sen reliabiliteetti ja validiteetti. Validiteetilla tarkoitetaan, että tutkimus mittaa sitä, mitä sen oli tarkoituskin mitata. Huolellinen suunnittelu ja harkittu tiedon keruu etukäteen varmistaa, että tutkimus on validi. Reliabiliteetilla puolestaan tarkoitetaan tulosten tarkkuutta. Tutkimustulokset eivät saa olla sattumanvaraisia. Luotettavalta tutkimukselta vaaditaan sitä, että sen toistaminen antaa samanlaiset tulokset. (Heikkilä 2001, 29 – 30.)

7 TUTKIMUKSEN TULOKSET

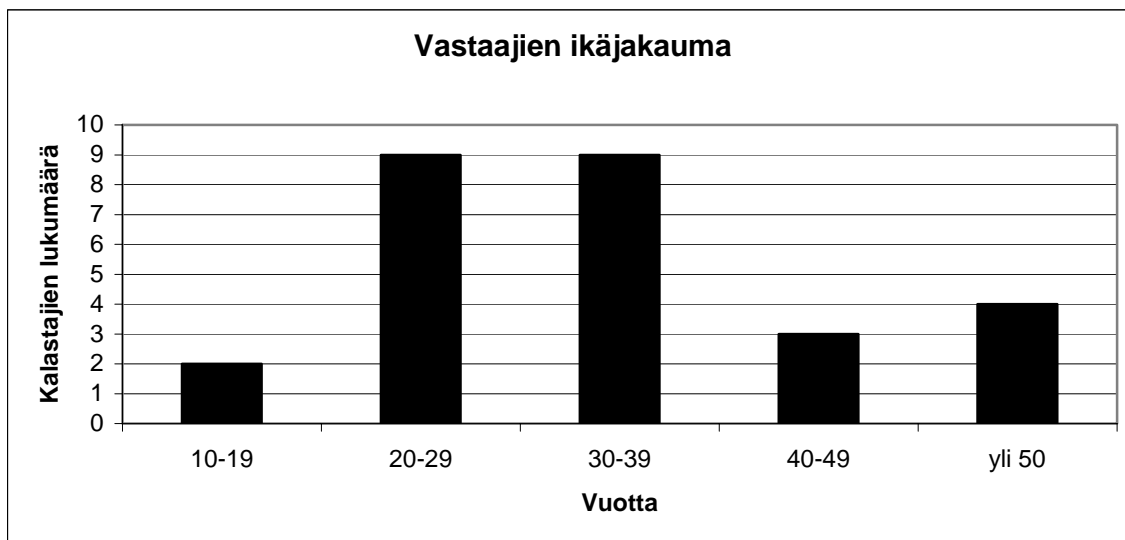
Vastaajamäärät merkittiin karttaan läänikohtaisesti (Kartta 1). Kartta kertoo vastaajien alueellisen jakautumisen. Suurin osa vastaajista oli Oulun läänistä ja siellä asuvat olivat aktiivisimpia vastaajia. Seuraavaksi eniten vastaajia tuli Etelä-Suomen läänin alueelta.

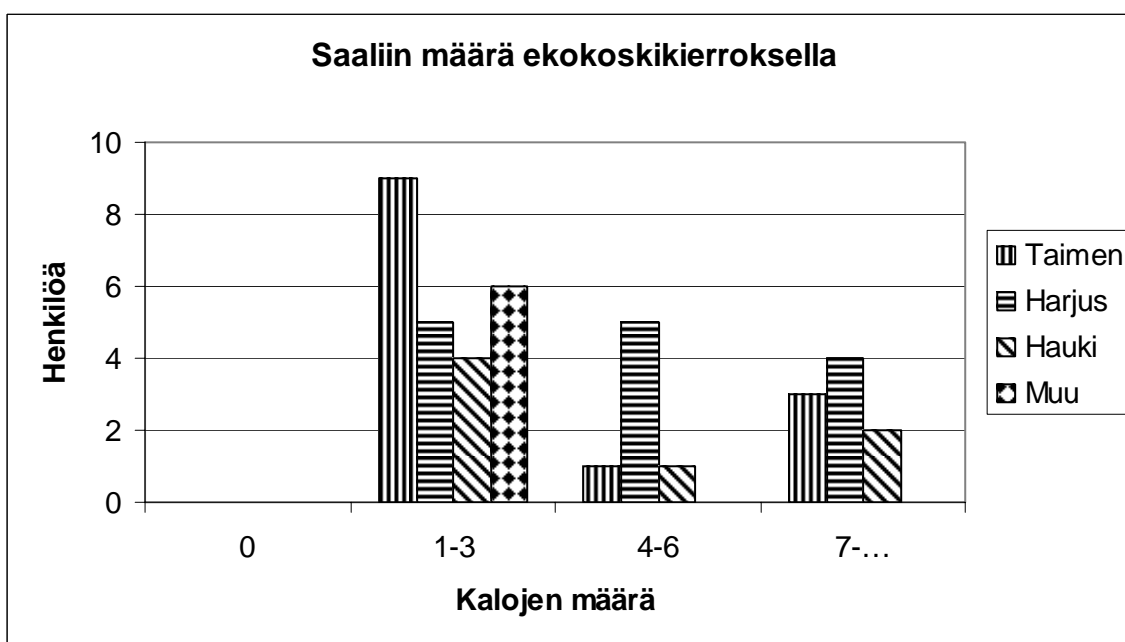
Kartta 1. Kyselyyn vastanneet kalastajat lääneittäin.

Kuviosta 2 käy ilmi kyselyyn vastanneiden kalastajien ikäjakaumat. Suurimmat vastaajaryhmät ovat 20 – 29 ja 30 – 39 – vuotiaat, joihin molempiin kuuluu yhdeksän vastannutta. Vähiten vastanneita on 10 – 19 – vuotiaiden ryhmässä, jo-

hon kuuluu kaksi vastannutta. Vastaajien keskimääräinen ikä on noin 33,5 vuotta.

Kuvio 2. Vastaajien jakauma ikäryhmittäin.

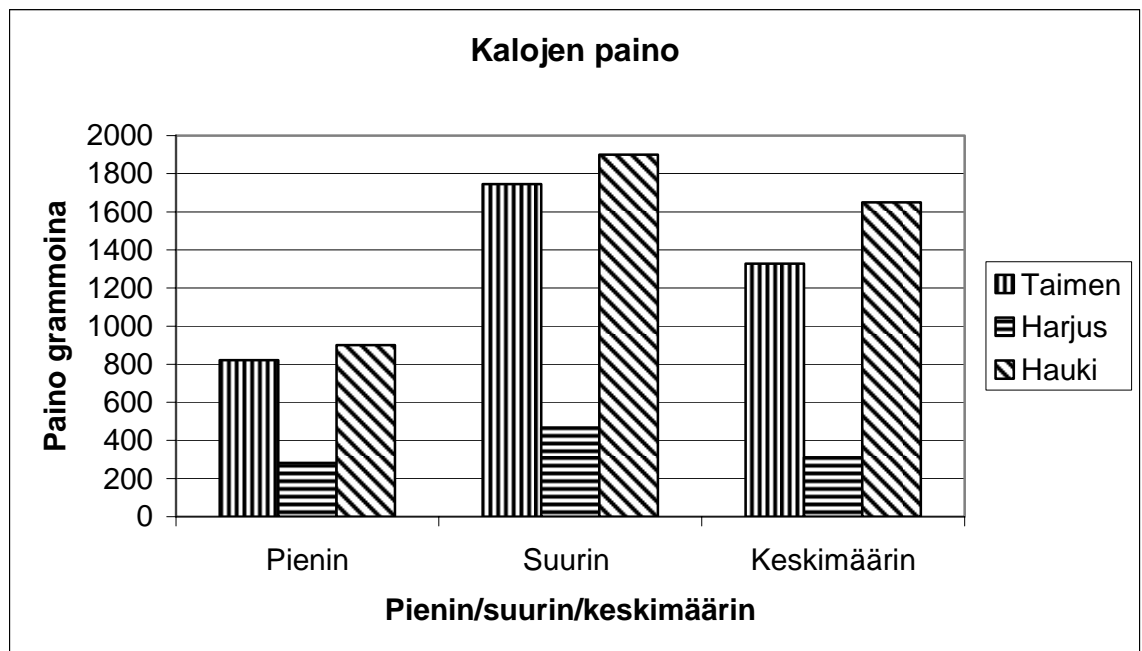

Kuvio 3. Saaliin määrä ekokoskikierroksella.

Saaliiksi saatujen kalojen määrä lajeittain käy ilmi kuviosta 3. Kalastajista yhdeksän sai taimenia saaliikseen 1 – 3 kappaletta, seitsemän tai enemmän taimenia sai kolme, 4 – 6 taimenta sai yksi kalastaja, 14 ei saanut lainkaan taimenia. Viisi

sai harjuksia saaliikseen 1 – 3 tai 3 – 4 kappaletta, neljä sai seitsemän tai enemmän harjuksia, 13 kalastajaa ei saanut lainkaan harjuksia saaliikseen. Neljä kalastajaa sai 1 – 3 haukea, kaksi sai 7 tai enemmän ja yksi henkilö sai 4 – 6 haukea, 20 kalastajaa ei saanut lainkaan haukia saaliikseen. Kuusi henkilöä sai muita kaloja 1-3 kappaletta, 21 ei saanut muita kaloja lainkaan.

Kuviosta 4 selviää saatujen kalojen keskimääräinen paino. Pienin taimen painoi keskimäärin 822 g, suurimman taimenen paino oli keskimäärin 1 745 g. Keskimääräisen taimenen paino oli 1 327 g. Pienin harjus painoi keskimäärin 281 g, suurimman harjuksen keskimääräinen paino oli 467 g. Keskimääräinen harjuksen paino oli 312 g. Pienin hauki painoi keskimäärin 900 g, suurimman hauen keskimääräinen paino oli 1900 g. Kalastajien saaman keskimääräisen hauen paino oli 1 650 g.

Kuvio 4. Saaliiksi saatujen kalojen paino.

Taulukosta 5 ilmenee kalojen koko, lajikoostumus, ulkonäkö, luonnonmukaisuus ja terveys. Kalojen kokoa piti erittäin hyvänä 3, hyvänä 13 kalastajaa, keskiarvolla 3,82. Kalastajista lajikoostumusta piti erittäin hyvänä 2, hyvänä 10 ei huonona / ei hyvänä 8, keskiarvolla 3,50. Ulkonäköä, luonnonmukaisuutta ja terveyttä piti erittäin hyvänä ja hyvänä 10 kalastajaa, huonona ja erittäin huonona ei pitänyt kalojen kokoa, lajikoostumusta, ulkonäköä, luonnonmukaisuutta ja terveyttä yksikään kalastaja. Viisi kalastajaa jätti vastaamatta kysymykseen keskiarvolla 4,36.

Taulukko 5. Kalastajien mielipiteet kalojen koosta, lajikoostumuksesta, ulkonäöstä, luonnonmukaisuudesta ja terveydestä (n=22)

Asteikko: 1=Erittäin huono, 2=Huono, 3=Ei hyvä / ei huono, 4=Hyvä ja 5=Erittäin hyvä

	Erittäin hyvä	Hyvä	Ei hyvä / ei huono	Huono	Erittäin huono	Yhteensä	Keskiarvo
Kalojen koko	3	13	5	1	0	22	3,82
Lajikoostumus	2	10	8	1	1	22	3,50
Ulkonäkö, luonnonmukaisuus ja terveys	10	10	2	0	0	22	4,36

Tässä kalastajien kommentteja kalojen koosta, lajikoostumuksesta, ulkonäöstä, luonnonmukaisuudesta ja terveydestä:

- "Hyvin virkeitä."(kolme mainintaa)
- "Kalahavainnot jäivät karkuutuksiin."(kaksi mainintaa)
- "Harjukset olivat pulleassa kunnossa, isoja suhteessa pituuteen."(2 mainintaa)
- "Taimenet ovat komeita ja hyväkuntoisia." (kaksi mainintaa)
- "Taimenia vähän haukien määrän nähden." (kaksi mainintaa)
- "Harjukset vähentyneet kunnostuksen jälkeen."
- "Oikeankokoisilla välineillä kalastaminen."
- "Ei huomautettavaa kalojen ulkonäöstä."
- "Saaliskoko kasvanut edellisvuosiin verrattuna."

- ”Ainoa näköhavainto taimenesta neljän päivän ajalta oli, kun yksi irtosi perhosta hypätessään. Liekkö ajankohta ollut väärä elokuussa vai liekkö hauet karkottaneet kalat, niitä saimme kovimmista kuohuista.”
- ”Isommat kelpaisivat.”
- ”Selvästi luonnonmukaista kalaa.”
- ”Isoja taimenia koskessa paljon. Ei havaintoja alle 40 cm taimenista. Harjuksia yllättävän vähän (Kynäkoski).

Taulukko 6 Kalastajien mielipiteet koskien kalastettavuudesta ja myytävien vuorokausilupien kiintiöstä. Koskienkalastettavuutta piti erittäin hyvänä 6, hyvänä 16, ei hyvänä / ei huonona 3 kalastajaa keskiarvolla 4,12. Myytävien kalastuslupien kiintiö (4kpl) vrk oli erittäin hyvä 16 mielestä, hyvä 7, ei hyvä / ei huono 1, huonona piti 3 kalastajaa ja yksikään kalastaja ei pitänyt erittäin huonona kalastuslupien kiintiötä keskiarvona 4,33.

Taulukossa 6. kalastajien mielipiteet koskien kalastettavuudesta ja myytävien vuorokausilupien kiintiöistä (n=25 – n=27).

Asteikko: 1=Erittäin huono, 2=Huono, 3=Ei hyvä / ei huono, 4=Hyvä ja 5=Erittäin hyvä

	Erittäin hyvä	Hyvä	Ei hyvä / ei huono	Huono	Erittäin huono	Yhteensä	Keskiarvo
Koskien kalastettavuus	6	16	3	0	0	25	4,12
Myytävien vuorokausilupien kiintiö (4 kpl /vrk) sopiva	16	7	1	3	0	27	4,33

Kalastajien kommentteja koskien kalastettavuudesta ja koskille myytävien kalastuslupien vuorokausilupien kiintiöistä:

- ”Ei saa lisätä kalastaja määrää.”(neljä mainintaa)
- ”Meillä veden korkeus hyvä, kahlaamaan pääsi sopivasti. Vettä kuitenkin riitti. Veden lämpötila oli kyllä 20 astetta ja rapiat. Kalastimme pääasiassa illat ja yöt niin kauan kuin näki.”(kaksi mainintaa)
- ”Ei haittaisi vaikka lupamäärää pienennettäisi, neljälläkin joskus ruuhkaa.”(kaksi mainintaa)

- "Sopisi enemmänkin kalastajia."
- "Monimuotoinen koski."
- "Hyvä kalastaa rauhassa."
- "Pieni joki helppo kalastaa ja kulkea."
- "Kiva ja monipuolinen."
- "Koskien kunnostus onnistunut hyvin."
- "Ei tule ruuhkaa."
- "Neljä ehdoton maksimi."
- "Veden vähäisyys keskikesällä."
- "Tulva hankaloitti kalastusta."
- "Helposti hallittavia."
- "Toivoisin jonkinlaista karttaa joesta, jossa olisi selvitetty kivet, montut ottipaikat. Kun tulee ensimmäistä kertaa koskelle, uudet neuvot tarpeen. Ottakaa esimerkkiä lohimaan esitteestä. Eivät kaikki "ammattilaisia" jotka osaava lukea koskea. Veden korkeus saattaa vaikeuttaa kosken lukua ."
- "Ei saa tehdä mitään turistikohteita."
- "Potentiaalisia ottipaikkoja paljon, osa kivistä irtonaisia."

Taulukossa 7 kalastajien mielipiteet ekokoskille rakennetuista rakennelmista ja koskien ympäröimästä ympäristöstä/luonnosta. Kalastajien mielipide ekokoskien ympäristöstä/luonnosta piti erittäin hyvänä 12, hyvänä 14, ympäristöä/luontoa ei pitänyt huonona/erittäin huonona yhtään kalastajaa keskiarvolla 4,41. Rakennetuista rakennelmista erittäin hyvänä piti 11 ja hyvänä 14 kalastajaa, keskiarvolla 4,30.

Taulukko 7 Kalastajien mielipiteet ekokoskille rakennetuista rakennelmista ja koskien ympäröimästä ympäristöstä/luonnosta (n=27).

Asteikko: 1=Erittäin huono, 2=Huono, 3=Ei hyvä / ei huono, 4=Hyvä ja 5=Erittäin hyvä

	Erittäin hyvä	Hyvä	Ei hyvä / ei huono	Huono	Erittäin huono	Yhteensä	Keskiarvo
Mielipide ympäristöstä/luonnosta	12	14	1	0	0	27	4,41

Mielipide Ekoski- kierrokselle rakennetuista rakennelmis- ta	11	14	1	1	0	27	4,30
---	----	----	---	---	---	----	------

Taulukko 7 Kalastajien mielipiteet ekoskille rakennetuista rakennelmista ja koskien ympäröimästä ympäristöstä/luonnosta (n=27).

Kalastajien mielipiteitä ekoskille rakennetuista rakennelmista ja koskien ympäröimästä ympäristöstä/luonnosta:

- ”Poikkeuksellisen kaunis.”
- ”Hienot hyvät rakenteet.”
- ”Säilyy luonnon rauha.”
- ”Tarpeelliset rakennelmat.”
- ”Siistit ja hyvin hoidetut.”
- ”Kainuulaista metsämaastoa parhaimmillaan.”
- ”Ei voi moittia, parhaita rakennelmia mitä olen koskikalastuskoh-teissa tavannut.”
- ”Ei hakkuita rannasta.”
- ”Hyvällä maulla tehty, kauniisti sovitettu maastoon.”
- ”Erämainen, metsää ei ole hakattu rannoilta.”

Taulukossa 8 kysyttiin kalastajien mielipiteitä alueen opastuksesta ja koskella toimivan oppaan valvonnasta. Opastusta piti erittäin hyvänä 7, hyvänä 9, huonona piti 7 ja keskiarvo 3,59. Oppaan toimintaa/valvontaa piti erittäin hyvänä 8, hyvänä 8, keskiarvolla 4,00.

Taulukko 8 Kysyttiin kalastajien mielipiteitä alueen opastuksesta ja koskella toimivan oppaan valvonnasta (n=22 – 27).

Asteikko: 1=Erittäin huono, 2=Huono, 3=Ei hyvä / ei huono, 4=Hyvä ja 5=Erittäin hyvä

	Erittäin hyvä	Hyvä	Ei hyvä / ei huono	Huono	Erittäin huono	Yh- teensä	Keski- arvo
Opastus asiallinen (taulut/viitat)	7	9	4	7	0	27	3,59
Oppaan toiminta/ valvonta	8	8	5	1	0	22	4,00

Kalastajien mielipiteitä opastuksesta(taulut/viitat) ja oppaan toiminnasta:

- ” Kynäkosken opasteet huonot, saisi olla enemmän opasteita suuremmilta teiltä” viisi mainintaa
- ”Opas kävi kalastuksen alkaessa paikanpäällä HYVÄ!” neljä mainintaa
- ” Asiantuntevaa opastusta ” kaksi mainintaa
- ”Opasteet ja saalisraporttilomakkeet selkeitä” kaksi mainintaa.
- ”Kontakti kalastuksen valvojaan, omatoimisella soitolla ennen matkaa”.
- ”Opasteet riittävät”
- ” Suolijoen haarakosken opas pätevä ”
- ” Liian pienet viita ”
- ” Netissä olevat kartat surkeita ”
- ” Hyvä että kalastusta valvotaan ”
- ” Paikat löytyy hyvin ”
- ” Opastus asiallista ja innovatiivista, ottiperhoja ja ottipaikkoja käytiin läpi ”
- ” Ilman karttoja ja ulkopuolista apua ei ensimmäistä kertaa olisi löytänyt perille ”
- ” Ei ollut oppaita ”
- ” Enemmän opastusta vaikka nettiin ”

Taulukossa 9 mielipiteet ekokoskien majoituksesta, alueen luvanmyynnistä ja jätehuollosta. Majoitusta erittäin hyvänä piti 7, hyvänä 7, keskiarvo 3,95. Luvanmyyntiä internetissä piti erittäin hyvänä 10, hyvänä 13, keskiarvo 4,15. Jätehuoltoa erittäin hyvänä piti 6, hyvänä 12, ei hyvänä / ei huonona 6, ja yksikään kalastaja ei pitänyt majoitusta, luvanmyyntiä internetissä ja jätehuoltoa erittäin huonona keskiarvo 3,85.

Taulukko 9 Mielipiteet ekokoskien majoituksesta, alueen luvanmyynnistä ja jätehuollosta (n=21 – 27).

Asteikko: 1=Erittäin huono, 2=Huono, 3=Ei hyvä / ei huono, 4=Hyvä ja 5=Erittäin hyvä

	Erittäin hyvä	Hyvä	Ei hyvä / ei huono	Huono	Erittäin huono	Yhteensä	Keskiarvo
Majoitus	7	7	6	1	0	21	3,95
Luvanmyynti	10	13	3	1	0	27	4,15
Jätehuolto	6	12	6	2	0	26	3,85

- ” Hyvät laavut ”
- ” Lupien päivitys hieman epäselvää ” 2 mainintaa

- ”Kynäkosken maalaistalo(Nikkarikoski) erittäin kotoisa ja hinnaltaan kohtuullinen, Tosi LUXUSTA ” 2 mainintaa
- ” Hankalaa kun lupia voi varata vain kuukaudeksi eteenpäin, hankaloittaa kesälomien suunnittelua ” 2 mainintaa
- ” Reilu systeemi tuo internetistä varaaminen vain kuukaudeksi eteenpäin, kun koskia ei voi buukata heti keväällä koko kaudeksi täyteen ”
- ” Jätehuolto hyvä ” 3 mainintaa
- ” Luvanmyyntivoisi olla muussakin paikassa kuin internetissä ”
- ” Majoitukset komeilla paikoilla ”

Taulukossa 10 mielipiteet ekokoskikierroksen Taimenten 60 cm ja Harjusten 45 cm alamitasta. Ekokosket suojelee emokaloja Täysin samaa mieltä 18, samaa mieltä 8 ja en tiedä 1, keskiarvo 4,63. Kasvattaa saaliskokoa ja tekee alueista houkuttelevamman Täysin samaa mieltä 14, samaa mieltä 1, keskiarvo 4,33. Kannatan 60 cm ja 45 cm alamittoja täysin samaa mieltä 18, samaa mieltä 7, keskiarvo 4,56. Normaalista suurempi alamitta lisää kiinnostustani koskiin täysin samaa mieltä 14, samaa mieltä 7, keskiarvo 4,11. Alamitat ovat liian korkeat, kalastajista samaa mieltä ja ei tiennyt oli 1 kalastaja, eri mieltä oli 4 ja täysin eri mieltä 19 kalastajaa keskiarvolla 1,36.

Taulukko 10 Mielenpiteet ekokoskikierröksen Taimenten 60 cm ja Harjusten 45 cm alamitasta(n=27).

Asteikko: 1=Täysin eri mieltä 2=Eri mieltä 3=En tiedä 4=Samaa mieltä 5=Täysin samaa mieltä

	täysin samaa mieltä	samaa mieltä	en tiedä	eri mieltä	täysin eri mieltä	Yhteensä	Keskiarvo
Suojelee emokaloja	18	8	1	0	0	27	4,63
Kasvattaa saaliskokoa ja tekee alueista houkuttelevan	14	11	0	1	1	27	4,33
Kannatan 60 cm ja 45 cm alamittoja	18	7	1	1	0	27	4,56
Normaalia korkeampi alamitta lisää kiinnostustani koskiin	14	7	2	3	1	27	4,11
Alamitat ovat liian korkeat	0	1	1	4	19	27	1,36

- ” Alamittoja ei tarvittaisi, jos kalastus tapahtuisi kokonaan pyydä ja päästä menetelmällä ” kolme mainintaa
- Kalojen koko noussut merkittävästi ”
- ” Koska kalat suuria, helpompi päästää takaisin ”
- ” Koskilla haetaan nautintoa luonnonkalan kalastuksesta, eikä ruokakalan saamisesta ”
- ” Harjusten paino/pituus on suuri, joten 45 cm harjus on mahdotonta saada ”
- ” Yli 60 cm taimenia koskissa vähän, ihmiset luulevat että koskissa on paljon kalaa, koska on näin iso alamitta ”

Taulukossa 11 kalastajien saamat kalat kappaleittain. Yli 66 cm taimenia kaksi, 56 – 65 cm taimenta 17, 46 – 55 cm taimenta kaksi, 0 – 45 cm taimenta ei saanut yksikään kalastaja keskiarvolla 60,48. Yli 66 cm ja 56 – 65 cm harjuksia ei saanut yksikään kalastaja, 46 – 55 cm harjuksia sai kolme, 0 – 45 cm harjusta 18 kalastajaa keskiarvolla 44,76.

Taulukko 11 kalastajien saamat kalat kappaleittain (n=21)

(cm)	0-45	46-55	56-65	yli 66	Yhteensä	Keskiarvo
Taimen	0	2	17	2	21	60,48
Harjus	18	3	0	0	21	44,76

Taulukossa 12 kalastajien mielipiteet luonnonmukaisesta lisääntymisestä, poikasistutuksista tukemaan luonnon kutua ja pyyntikokoisten yli 60 cm ja 45 cm taimenten ja harjusten istuttamista. Täysin samaa mieltä luonnon mukaisesta lisääntymisestä oli 16 kalastajaa, samaa mieltä 11 kalastajaa. Poikasistutuksia tukemaan luonnon kutua oli täysin samaa mieltä 6 kalastajaa, samaa mieltä 18 kalastajaa. Pyyntikokoisten yli 60 cm taimenten ja 45 cm harjusten istuttamisesta oli täysin samaa mieltä ja samaa mieltä 3 kalastajaa, eri mieltä, 19 kalastajaa oli täysin eri mieltä, siitä että alueille ei kannattaisi istuttaa pyyntikokoisia harjuksia 45 cm ja taimenia 60 cm.

Taulukossa 12 kalastajien mielipiteet luonnonmukaisesta lisääntymisestä, poikasistutuksista tukemaan luonnon kutua ja pyyntikokoisten yli 60 cm ja 45 cm taimenten ja harjusten istuttamista.

Asteikko: 1=Täysin eri mieltä 2=Eri mieltä 3=En tiedä 4=Samaa mieltä 5=Täysin samaa mieltä

	täysin samaa mieltä	samaa mieltä	en tiedä	eri mieltä	täysin eri mieltä	Yhteensä
Luonnonmukaista lisääntymistä	16	11	0	0	0	27
Poikasistutuksia tukemaan luonnon kutua	6	18	0	0	2	26

Pyyntikokoisten yli 60 cm taimenten ja 45 cm harjusten istuttamista	3	3	1	0	19	26
---	---	---	---	---	----	----

Taulukossa 13 kalastajien mielipiteet C&R kalastuksesta, lupien hinnoista ja siitä pitäisikö alueelle rakentaa lisää majoituspalveluja. C&R eli catch and release kalastus oli 18 kalastajan mielestä oikein, 6 kalastajaa oli samaa mieltä. Kysymys siitä ovatko lupien hinnat sopivia täysin samaa mieltä oli 12 kalastajaa, samaa mieltä oli 6 kalastajaa. Pitäisikö alueelle rakentaa lisää majoituspalveluja täysin samaa mieltä oli 2 kalastajaa, 6 kalastajaa oli samaa mieltä, 11 kalastajaa, eri mieltä ja täysin eri mieltä oli 4 kalastajaa.

Taulukko 13 Kalastajien mielipiteet C&R kalastuksesta, lupien hinnoista ja pitäisikö alueelle rakentaa lisää majoituspalveluja.

Asteikko: 1=Täysin eri mieltä 2=Eri mieltä 3=En tiedä 4=Samaa mieltä 5=Täysin samaa mieltä

	Täysin samaa mieltä	samaa mieltä	En tiedä	eri mieltä	Täysin eri mieltä	Yhteensä
Onko C&R kalastus oikein	18	6	2	1	0	27
Ovatko lupien hinnat sopivia	12	10	1	4	0	27
Pitäisikö rakentaa lisää majoituspalveluja	2	6	11	4	4	27

Kalastajien mielipiteitä siitä miten kehittäisit Ekokoskikierrosta ja muita mielipiteitä?

- ” Ekokoskikierros on urauurtavaa toimintaa Suomessa hatunosto kaikille mukana olleilla tahoille. Jatkaa samaan malliin ” viisi mainintaa

- ” Poikasistutuksissa tulisi rasvaevä leikata pois, jolloin luonnon lohikala voitaisiin rauhoittaa kokonaan ” kolme mainintaa
- ” Muutamia uusia kohteita voisi tulla mukaan, jolloin kasvussa oleva kalastuspaine jakautuisi laajemmalle ja lupakiintiöitä per/paikka voitaisiin tiukentaa ”kolme mainintaa
- ” Hauentappo talkoot haukien pois pyytämiseksi” kaksi mainintaa
- ” Ilmoitukset reaaliaikaisena nettiin ”kaksi mainintaa
- ” Tervetullut idea, mutta homma hoidetaan ”suomalaisella” menetelmällä: ei tarpeeksi tieto kalastajille, huonosti markkinoitu, isompaa kalaa koskeen ” kaksi mainintaa
- ” Enemmän ammattitaitoista neuvontaa kalastajille ”
- ” Kartta koskista ”
- ” Pakollinen ilmoitus siitä mitä sai saaliikseen ”
- ” Veden korkeus ja lämpötila näkyviin nettisivuille”
- ” Kyllä ne isot mielellään laskee kasvamaan ”
- ” Toivoisin usealle kalastajalle upeita elämyksiä isojen kalojen parissa”
- ” Pajukkoja voisi kosken rannoilta leikata pois ”
- ” Opastukset kuntoon ”
- ” Toivottavasti projekti tuottaa tuloksia, sillä luonnon kantoja ei todellakaan ole liikaa ”
- ” Kutusoraikot voisi merkitä, vaikka punaisilla palloilla, ettei kalastajat tallo niitä ”
- ” Haukimäärät kontrolliin ”
- ” Viikkorauhoitus kesäisin ”
- ” Tiedottamista lisää alan harrastelehtiin ”
- ” Tietoa ohjatuista paketeista lisää ”

8. YHTEENVETO

Olen harrastanut perhokalastusta reilu 10 vuotta. Ennen ammattikorkeakouluun pääsyä minulle tarjoutui tilaisuus päästä kalastusopaskurssille. Opaskurssilla koulutettiin oppaita ekokoskille.

Jo ammattikorkeakouluani alussa mielessäni oli loppuaikana tehtävä opinnäytetyö, koska opiskelen matkailun koulutusohjelmassa, ajattelin käyttää opaskouluni oppimisiani ja harrastustani hyvänä aiheena. Kalastajien tyytyväisyyskysely Ekokoskista tuntui hyvältä vaihtoehdolta opinnäytetyökseni. Innostuin heti aiheesta ja sain syventää olemassa olevaa tietomäärääni kalastusaiheesta.

Koulunkäynti johtaa matkailun koulutusohjelman kautta restonomin tutkintoon. Koen tärkeäksi sen, että minulla on yksi aihealue, johon olen perehtynyt hieman muita tarkemmin. Aihealueeni on vielä lähellä omaa harrastustani, jolloin työtä oppimisen eteen tekee eri tavalla. Oppiminen on myös paljon helpompaa, kun kyseessä on itselle mielenkiintoinen ja tärkeä asia.

Perhokalastaja tarvitsee kalastushoitomaksun lisäksi kalastusluvan. Moni kalastusmatkalle lähtijä ei tunne aluetta ennestään, minkä vuoksi luvansaannin tulisi olla helppoa. Paikallinen opas osaa antaa aluekohtaisia tietoja niitä kysyvälle, mutta usein luvanmyynti tapahtuu internetistä. Luvan ostaminen internetistä onnistuu mihin vuorokauden aikaan tahansa ja sen voi varata myös ennakkoon. Varaus taulukko näkyy vain kuukauden päähän kerralla. Näin vältetään turhilta viivästymisiltä ja matkustustapahtuman laatu paranee.

Yksi tärkeimmistä palveluista on majoituksen ohella opasteet. Niiden tärkeys ulkopaikkakuntalaisille on suuri, koska paikka ei ole tuttu. Lähtöpaikan tuntumaan sijoitettu kartta helpottaa liikkumista, eikä aikaa kulu hukkaan.

Naiset ovat mielestäni ryhmä, joka kannattaisi huomioida palveluja kehitettäessä. Naisvastaajista kyselyyni ei vastannut kukaan. Moni nainen innostuu kalastusharrastuksesta poikaystävän, puolison tai miespuolisen kaverin kautta.

Nämä asiat ovat huomioon otettavia ja niitä kannattaa mielestäni huomioida palveluita ja tuotteita kehitettäessä.

Monesti kalastusmatka on koko perheen matka, jonne myös lapset otetaan mukaan. Silloin palveluilta toivotaan hieman enemmän.

LÄHTEET

Grönroos, C 1998. Nyt kilpaillaan palveluilla. Porvoo: WSOY – Kirjapainoyksikkö
Heikkilä, T. 2001. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Oy Edita Ab

Jaakkola, M., Koironen, M. & Lankinen, Y. 1990. Kalastusmatkailun nykytila ja kehitystarpeet. Kuopion yliopisto. Soveltavan eläintieteen laitos.

Kirjavainen, E. 1997. Kalastuksesta matkailutuote, matkailukalastusyrittäjän opaskirja. Kalatalouden keskusliitto. Vammalan kirjapaino Oy.

Komppula, R & Boxberg, M 2002 Matkailuyrityksen tuotekehitys. Helsinki: Edita prima Oy

Korkeamäki, A, Pulkkinen, I & Selinheimo, R 2000 Asiakaspalvelu ja markkinointi. Porvoo: WS Bookwell Oy

Kala-Suomi - projekti / Kalatalouden keskusliitto

Läänikartta: <http://www.suomenyritykset.fi/laanit/kuvat/kartta.jpg>

Rope, T, Pöllänen J 1995. Asiakastytyväisyysjohtaminen. Juva: WSOY:n graafiset laitokset

Seppänen, M. 1993. Kalastusmatkailu koltta-alueella. Maatilahallitus, Maa- ja metsätalousministeriö.

www.finlandfishing.fi/kainuu/koskikalastus/kohteet/ekokoskikierros.

www.kainuufinland.com/kalastus

Äyväre, Anne, Suvanto, Pirkko, Vitikainen Matti. 1995. Markkinoi palveluja.
WSOY:n Graafiset Laitokset. Porvoo

Ylikoski T. 2000. Unohtuiko asiakas. Keuruu: Otavan kirjapaino.

Westman, K. 2002. Vesiviljely kalastusmatkailun tukena. Teoksessa K. Manninen . Veden Satoa - vesiviljely matkailun tukena. Helsinki.

LIITTEET

EKOKOSKIKIERROKSEN KALASTAJAKYSELY

Arvoisa Perhokalastaja,

Kyselyn tarkoituksena on selvittää Hyrynsalmen, Kuhmon ja Puolangan Ekokoskikohteiden alueella vuoden 2004 aikana kalastaneiden kokemuksia, tyytyväisyyttä, järjestelyitä ja alueen matkailun kehittämistä kalastajien kannalta sopivaksi. Selvitys on osa EU:n rahoittamaa kansainvälistä FONDELFF-hanketta, jossa pyritään edistämään kestävän kehityksen periaatteiden mukaista metsä- ja järviluonnon käyttöä.

FONDELFF-hankkeessa on mukana toimijoita Espanjasta, Ranskasta, Ruotsista ja Suomesta. Ekokoskikierröksen toimenpiteisiin osallistuvia tahoja ovat mm: Alueitten kalastuskunnat,

Villi Pohjola(Metsähallitus), Kainuun TE-keskuksen kalatalousyksikkö, RKTL, Kainuun ympäristökeskus, Kainuun kalatalouskeskus, Oulun yliopiston Kajaanin kehittämiskeskus, Suunnittelutoimisto Simo Yli-Lonttinen ja Arffman Consulting Oy.

Olen Kajaanin AMK:ssa viimeistä vuotta Restonomiksi opiskeleva opiskelija.

Toivon, että käytätte aikaanne lomakkeen täyttämiseen, koska haluaisin saada kalastajien mielipiteitä/parannusehdotuksia Ekokoskikierröksen kehittämiseen. Vastaamalla kyselyyn autatte lopputyöni onnistumista todella paljon.

Olette vastaamalla mukana vaikuttamassa alueen kalastuksen tulevaisuuden/kestävään kehitykseen.

Pyydän Teitä ystävällisesti palauttamaan kyselyn 29.07.2005 mennessä oheisessa palautuskuoressa.

Vastaukset käsitellään luottamuksellisena osana laadittavaa tilastoa, josta yksittäisen vastaajan vastauksia ei voida yhdistää nimi- tai muihin tietoihin.

Lisätietoja kyselystä:

Ossi Oikarinen
Kajaanin AMK Matkailun ko.
Komiahontie 2 B 8
87250 KAJAANI
Puh. 044 276 1950
E-mail:
MMM2Mossio@kajak.fi

Ohjaava opettaja:

Mika Pietarinen
Kajaanin AMK.
PL 52
87101 KAJAANI
E-mail:
mika.pietarinen@kajak.fi

Saalistiedustelu

1. Montako kertaa kävit Ekokoskella kesällä 2004?

_____ kertaa

2. Sain saalista Ekokoskikierroksella käydessäni YHTEENSÄ kesällä 2004?

Taimen _____ kpl

Harjus _____ kpl

Hauki _____ kpl

Muuta, mitä? _____

3. Saamani kalat painoivat? (keskimäärin)

Taimen pienin _____ kg suurin _____ kg
keskimäärin _____ kg

Harjus pienin _____ kg suurin _____ kg
keskimäärin _____ kg

Hauki pienin _____ kg suurin _____ kg
keskimäärin _____ kg

Muu, mikä? suurin _____ kg

Tyytyväisyys

Erittäin
Huono Huono Ei hyvä/
Hyvä Hyvä

4. Mitä mieltä olit kalojen koosta? 1 2 3 4 5

Perustelut?

5. Mitä mieltä olit saaliin
lajikoostumuksesta? 1 2 3 4 5

Perustelut?

6. Mitä mieltä olit Koskien
kalastettavuudesta? 1 2 3 4 5

Perustelut?

Erittäin
huono Huono Ei hyvä/
Hyvä Erittäin
hyvä

7. Mitä mieltä olit
kalojen ulkonäöstä,
luonnonmukaisuudesta ja
terveydestä? 1 2 3 4 5

Perustelut?

**8. Onko myytävien vuorokausilupien 1 2 3 4 5
kiintiö (4 kpl/vrk) mielestäsi sopiva?**

Perustelut?

**9. Mitä mieltä olet ympäristöstä/
luonnosta? 1 2 3 4 5**

Perustelut?

**10. Mitä mieltä olit Ekokoskikierrokselle
rakennetuista rakennelmista?
(laavut, liiterit, pitkospuut, wc:t) 1 2 3 4 5**

Perustelut?

**11. Oliko opastus asiallinen?
(taulut/viitat) 1 2 3 4 5**

Perustelut?

**12. Kalastusoppaan toiminta/
valvonta? 1 2 3 4 5**

Perustelut?

Erittäin huono	Huono	Ei hyvä/ Ei huono	Hyvä	Erittäin hyvä
----------------	-------	----------------------	------	---------------

Palvelut Ekokoskikohteissa

13. Majoitus? 1 2 3 4 5

Perustelut?

14. Luvanmyynti internetissä? 1 2 3 4 5

15. Jätehuolto? 1 2 3 4 5

Perustelut?

Mielipiteenne Fondel-hankkeen toimenpiteistä:

Vuonna 1999 alkaneen hankkeen toimenpiteet EKOKOSKIERROKSEN alueilla ovat liittyneet pääasiassa jalokalojen luonnonkalakantojen parantamiseen, kalastuskulttuurin kehittämiseen sekä kalastusmatkailun edellytysten lisäämiseen.

Tähän mennessä hankkeen toteutuneita toimenpiteitä ovat mm.

- ekokoskikokeilu Kynäkoskilla, Suolijoella ja Saunajoella
- tehostettu kalastuksen valvonta sekä opas- ym.palveluiden testaus suomalaisille/ulkomaalaisille kalastajille (esim. englantilaisella 4 henk. testiryhmällä).
- vesistöjen jalokalakantojen sekä koskien ja purojen kartoittaminen
- koskien ja poikastuotantoalueiden sekä kutupaikkojen kunnostaminen
- lisätyt poikasistutukset
- vesistöjen yläosissa pyyntikokoisten istukkaiden vaihtaminen kirjolohesta kotimaiseen taimeneen
- hankkeen toimenpiteistä ja kestäväen kehityksen mukaisesta kalastustavasta tiedottaminen

16. Mielipiteesi ekokoskikierröksen

	Erittäin huono	Huono	Ei hyvä/ Ei huono	Hyvä	Erittäin hyvä
Taimenen 60 cm ja Harjuksen 45 cm alamitasta?					
• suojelee emokaloja	1	2	3	4	5
• kasvattaa saaliskokoa ja tekee alueista houkuttelevan	1	2	3	4	5
• kannatan 60 cm ja 45 cm alamittoja	1	2	3	4	5
• Normaalia korkeampi alamitta lisää kiinnostustani koskiin	1	2	3	4	5
• Alamitat ovat liian korkeat	1	2	3	4	5

Perustelut?

17. Mielestäni sopiva alamitta?

Taimen _____cm

Harjus _____cm

	Erittäin huono	Huono	Ei hyvä/ Ei huono	Hyvä	Erittäin hyvä
18. Ekokoskikierroksen taimenkannan hoitamisessa kannatan					
• luonnonmukaista lisääntymistä	1	2	3	4	5
• poikasistutuksia tukemaan luonnon kutua	1	2	3	4	5
• pyyntikokoisten yli 60 cm taimenten ja 45 cm harjusten istuttamista	1	2	3	4	5
19. Onko C&R (catch&release) kalastus mielestäsi oikein?	1	2	3	4	5
20. Ovatko lupien hinnat sopivia (15€/vrk/henk.)	1	2	3	4	5
21. Pitäisikö alueelle rakentaa lisää majoituspalveluja?	1	2	3	4	5

22. Miten kehittäisit ekokoskikierrosta?

23. Muita kommentteja?

Taustatietoja

Asuinpaikan postinumero: _____ Ikä : _____ vuotta

Jos haluat että otamme yhteyttä ja haluat lisätietoja, täydennä yhteystietosi.

Nimi: _____

Osoite: _____

Puh.nro: _____

S-posti: _____

Kiitos vastauksesta!

Täyttämällä oheisen arvontakupongin, osallistut arvontaan.

Palkintona arvotaan kaikkien kyselyyn vastanneiden kesken

2 kpl henkilövuorokausilupia Hyrynsalmen kynäkoskelle haluamasi aikana.

Voittajille ilmoitetaan henkilökohtaisesti.

Nimi: _____

Osoite: _____

Puh.nro: _____

S-posti: _____

